

บทที่ 4

ความสัมพันธ์ของประโยคทางรูปแบบโครงสร้าง

นอกจากประโยคจะมีความสัมพันธ์ทางความหมายแล้ว ประโยคก็อาจจะมี ความสัมพันธ์กันทางรูปแบบโครงสร้างได้อีกด้วย ประโยคที่สัมพันธ์กันทางรูปแบบโครงสร้างนั้น อาจไม่ใช่ประโยคที่ติดต่อกัน อาจจะมีประโยคอื่นแทรกก็ได้ และประโยคหนึ่ง ๆ ก็อาจจะสัมพันธ์กับประโยคอื่นได้หลายลักษณะ ความสัมพันธ์ของประโยคทางรูปแบบโครงสร้างอาจกล่าวได้ในหัวข้อต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 การซ้ำ
- ตอนที่ 2 การไม่ปรากฏ
- ตอนที่ 3 การเพิ่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 การซ้ำ

ประโยคอาจสัมพันธ์กันทางรูปแบบโครงสร้างในลักษณะการซ้ำ กล่าวคือ หน่วย
ใดหน่วยหนึ่งในประโยคหลัง อาจจะซ้ำรูป ซ้ำความหมายกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งในประโยค
หน้า ดังนั้นจึงอาจจะพิจารณาการซ้ำได้ในเรื่องต่อไปนี้

ลักษณะการซ้ำ
สิ่งที่ซ้ำ

ลักษณะการซ้ำ

ส่วนประกอบของประโยคหลังอันใดแก่ นามวลี กริยาวลี อาจจะซ้ำกับส่วนประ
กอบของประโยคหน้า คือ นามวลี และกริยาวลีในลักษณะการซ้ำดังนี้คือ

- ก. ซ้ำทั้งรูปคำและความหมาย
- ข. ซ้ำเฉพาะความหมาย

ก. ซ้ำทั้งรูปคำและความหมาย

ส่วนประกอบของประโยคหลังอาจซ้ำทั้งรูปคำและความหมาย กับส่วนประกอบ
ของประโยคหน้าได้ ในลักษณะดังนี้คือ

1. นามวลีในประโยคหลังซ้ำทั้งรูปคำและความหมายกับนามวลีในประโยค
หน้า
2. กริยาวลีในประโยคหลังซ้ำทั้งรูปคำและความหมายกับกริยาวลีใน
ประโยคหน้า

1. นามวลีในประโยคหลังซ้ำทั้งรูปคำและความหมายกับนามวลีในประโยคหน้า

ตัวอย่างเช่น

เราควรส่งเสริมสินค้าศิลปหัตถกรรมก่อนอื่น // เพราะสินค้าศิลปหัตถกรรม
ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

(ความก้าวหน้าของสินค้าที่ตกกรรมไทย 224)

นามวลีในประโยคหลังที่ซ้ำทั้งรูปคำและความหมายกับนามวลีในประโยคหน้า คือ
"สินค้าศิลปหัตถกรรม"

ศิลปและวรรณคดี เป็นสิ่งสำคัญประจำชาติ // ส่งเสริมเกียรติคุณของ
ชาติให้แพร่หลายออกไป // ดังนั้น ศิลปและวรรณคดี จึงเป็นเครื่องแสดง
วัฒนธรรมและศีลธรรมประจำชาติ

(คุณค่าของศิลปและวรรณคดีของไทย 10)

นามวลีในประโยคหลังที่ซ้ำทั้งรูปคำและความหมายกับนามวลีในประโยคหน้า
คือ "ศิลปและวรรณคดี"

2. กริยาวลีในประโยคหลังซ้ำทั้งรูปคำและความหมายกับกริยาวลีในประโยค
หน้า ตัวอย่าง เช่น

เมื่อการคมนาคมของไทยเจริญขึ้น // การไปรษณีย์ก็เจริญขึ้น ด้วย
(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อสังคม 17)

กริยาวลีในประโยคหลังที่ซ้ำทั้งรูปคำและความหมายกับกริยาวลีในประโยคหน้า
คือ "เจริญขึ้น"

การไปรษณีย์ในปัจจุบันนี้ สนับสนุนและส่งเสริม ให้สังคมไทยเจริญก้าวหน้า
อย่างรวดเร็ว // และก็ยัง สนับสนุนและส่งเสริม ให้ประชาชนพลเมืองใน
สังคมนั้น ๆ มีความเจริญไปพร้อมกับการไปรษณีย์ด้วย

(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อการพาณิชย์ 21)

กริยาวลีในประโยคหลังที่ซ้ำทั้งรูปคำ และความหมายกับกริยาวลีในประโยคหน้า
คือ "สนับสนุนและส่งเสริม"

ข. ซ้ำเฉพาะความหมาย

ส่วนประกอบของประโยคหลังอาจซ้ำเฉพาะความหมายกับส่วนประกอบของ
ประโยคหน้าได้ ในลักษณะดังนี้คือ

1. ความหมายแสดงถึงสิ่งเดียวกัน¹

2. ความหมายตรงกันบางส่วน²

1. ความหมายแสดงถึงสิ่งเดียวกัน

เราอาจพิจารณาความหมายที่แสดงถึงสิ่งเดียวกันได้ในเรื่องต่อไปนี้

ก) ความหมายของนามวลีในประโยคหลังแสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของนามวลีในประโยคหน้า

ข) ความหมายของนามวลีในประโยคหลังแสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของประโยคหน้า

ค) ความหมายของกริยาวลีในประโยคหลังแสดงถึงการกระทำอย่างเดียวกันกับความหมายของกริยาวลีในประโยคหน้า

ก) ความหมายของนามวลีในประโยคหลังแสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของนามวลีในประโยคหน้า   นามวลีในประโยคหลังอาจเป็นคำผสมหรือคำสรรพนามก็ได้ดังนี้

Ullmann Stephen โลกดาวถึงความหมายที่แสดงถึงสิ่งเดียวกัน

(Reference) ไว้ในหนังสือ Semantics : An Introduction to The Science of Meaning สรุปได้ว่า ความหมายของคำหรือกลุ่มคำหนึ่งอาจจะพาดพิงถึง หรืออ้างถึงถึง หรือ แสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของอีกคำหรืออีกกลุ่มคำหนึ่งได้โดยที่รูปคำนั้นต่างกัน

²ผู้วิจัยได้นำความหมายสัมพันธ์ (Meaning Relations) ลักษณะหนึ่งคือ ลักษณะที่ความหมายตรงกันบางส่วน (Hyponym or Inclusion) มาใช้เป็นแนวศึกษา เรื่องการซ้ำเฉพาะความหมายเกี่ยวกับความหมายตรงกันบางส่วนนี้ Geoffrey Leech ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Semantics พอสรุปได้ว่าความหมายทั้งหมดของคำหรือกลุ่มคำหนึ่ง อาจตรงกับความหมายบางส่วนของอีกคำหรืออีกกลุ่มคำหนึ่ง โดยที่รูปคำนั้นต่างกัน

1) นามวลีในประโยคหลัง เป็นคำสรรพนาม

2) นามวลีในประโยคหลัง เป็นคำนาม

1) นามวลีในประโยคหลัง เป็นคำสรรพนาม

นามวลีในประโยคหลังอาจจะ เป็นคำสรรพนามและอาจจะมีหรือไม่มีส่วนขยายนามปรากฏร่วมด้วยก็ได้ ตัวอย่างเช่น

นักวิทยาศาสตร์ ใช้เวลาในชีวิตของเขาในการทดลองต่าง ๆ // และ
สามารถสร้างสรรคสิ่งต่าง ๆ ที่นำความสะทกสะบายให้แก่มนุษย์เป็นอันมาก
// เขาเหล่านั้นได้ใช้ชีวิตอย่างเพิลิกเพิลินกับงาน // จนไม่ทราบว่าวัน
เวลาดวงไปเท่าไร

(ชีวิตนี้ยังมีหวัง 16)

นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเป็นคำสรรพนาม คือ "เขา" และ
ส่วนขยายนามที่เป็นหน่วยกำหนด คือ "เหล่านั้น" แสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของนาม
วลีในประโยคหน้า คือ "นักวิทยาศาสตร์"

พระภิกษุสงฆ์ จะสอนให้ผู้นมาเรียนหัดอ่านเขียนหนังสือไทยและบาลี //
และในขณะที่เดียวกัน ท่านก็สั่งสอนอบรมแนะนำศิษย์ให้ประพฤติปฏิบัติในทางที่
งามควย

(การศึกษาในประเทศไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงปลายรัชกาลที่ 4. 7)

นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยคำสรรพนามคำเดียว คือ "ท่าน" แสดงถึง
สิ่งเดียวกันกับความหมายของนามวลีในประโยคหน้าคือ "พระภิกษุสงฆ์"

2) นามวลีในประโยคหลัง เป็นคำนาม

นามวลีในประโยคหลังอาจจะ เป็นคำนามและอาจจะมีหรือไม่มีส่วนขยายนามปรากฏร่วมด้วยก็ได้ ตัวอย่างเช่น

ชาวตะวันตก ได้นำวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย เช่น การใช้เข็มทิศ อาวุธปืน เป็นต้น // บางครั้ง ชาวยุโรป ก็ช่วยรักษาโรคให้แก่ชาวไทยด้วย // ทำให้คนไทยเลื่อมใสฝรั่งพวกนี้มาก

(บทบาทของชาวตะวันตกในสมัยอยุธยา 17)

นามวลีทั้งสองในประโยคหลังได้แก่นามวลี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักที่เป็นคำนาม คือ "ชาวยุโรป" และนามวลีซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักที่เป็นคำนาม คือ "ฝรั่ง" และส่วนขยายนามที่เป็นหน่วยกำหนด คือ "พวกนี้" แสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของนามวลีในประโยคหน้า คือ "ชาวตะวันตก"

พระภิกษุสงฆ์จะสอนให้ผู้มาเรียน หัดอ่านเขียนหนังสือไทยและบาลี // และในขณะเดียวกัน ท่านก็สั่งสอนอบรม แนะนำศิษย์ให้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีงามด้วย // ผู้ที่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนดังกล่าว คือ กุลบุตร
(การศึกษาในประเทศไทยตั้งแต่ รัชกาลที่ 1 ถึงปลายรัชกาลที่

4. 7)

นามวลีทั้งสองในประโยคหลัง ซึ่งแต่ละนามวลีประกอบด้วยคำนามคำเดียว คือ "กุลบุตร" และ "ศิษย์" แสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของนามวลีในประโยคหน้า คือ "ผู้มาเรียน"

การช่างมุกมีได้มีขึ้นในประเทศไทยเท่านั้น // จีน ญี่ปุ่น และเวียดนาม เป็นต้น ก็รู้จัก วิชาช่างประเภทนี้ เป็นอย่างดี

(อุตสาหกรรมเครื่องมุกของไทย 194)

นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักที่เป็นคำนาม คือ "วิชาช่าง" และส่วนขยายนามที่เป็นหน่วยกำหนด คือ "ประเภทนี้" แสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของนามวลีในประโยคหน้า คือ "การช่างมุก"

ข) ความหมายของนามวลีในประโยคหลังแสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของ
ประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

สอดคล้องคำโคลีทิตพิเศษในการซื้อหนังสือจากฝ่ายไทย // สิ่งนี้ ทำให้
พวกพ่อค้าโปรตุเกสและอังกฤษไม่พอใจมาก

(บทบาทของสอดคล้องคำในประวัติศาสตร์ไทย สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็น
ราชธานี 149)

นามวลีในประโยคหลัง ซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักที่เป็นคำนาม คือ "สิ่ง" และ
ส่วนขยายนามที่เป็นหน่วยกำหนด คือ "นี้" แสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของประโยค
หน้า คือ "สอดคล้องคำโคลีทิตพิเศษในการซื้อหนังสือจากฝ่ายไทย"

สำหรับการเข้าเฝ้าในบางโอกาสนั้น เป็นต้นว่าในวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ทรงเชิญทูตฝรั่งเข้าเฝ้า // และโปรดฯ ให้ทุก กับขุนนางผู้ใหญ่ นั่งร่วมโต๊ะ
เสวยได้ // ประเพณีเช่นนี้ ไม่เคยมีมาก่อน

(การปรับปรุงประเทศไทยให้สอดคล้องกับความเจริญของบ้านเมือง
ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจนถึงรัชสมัยพระ
บาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว 49)

นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักที่เป็นคำนาม คือ "ประเพณี"
และส่วนขยายนามที่เป็นหน่วยกำหนด คือ "เช่นนี้" แสดงถึงสิ่งเดียวกันกับความหมายของ
ประโยคหน้า คือ "การเข้าเฝ้าในบางโอกาสนั้น เป็นต้นว่าในวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ทรงเชิญทูตฝรั่งเข้าเฝ้า // และโปรดฯ ให้ทุกกับขุนนางผู้ใหญ่ นั่งร่วมโต๊ะเสวยได้"

ค) ความหมายของกริยาวลีในประโยคหลังแสดงถึงการกระทำอย่างเดียวกันกับความ
หมายของกริยาวลีในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

อาจกล่าวได้ว่าขณะนี้ผู้ผลิต ได้ปรับปรุง เครื่องดื่มให้มีรสชาติเป็นไทย ๆ
// และผู้ผลิตก็ได้กระทำไปแล้ว

(อุตสาหกรรมเครื่องดื่มเครื่องลงยาไทย 87)

กริยาวลีในประโยคหลัง คือ ได้กระทำไปแล้ว แสดงถึงการกระทำอย่างเดียวกันกับความหมายของกริยาวลีในประโยคหน้า คือ ได้ปรับปรุง

รัฐบาลได้ส่งเสริมและช่วยเหลือ คนไทยให้มีการลงทุนทางอุตสาหกรรม
ในครอบครัว // และบัดนี้รัฐบาลก็ได้ดำเนินการไปแล้ว

(คุณค่าของอุตสาหกรรมในครอบครัว 52)

กริยาวลีในประโยคหลัง คือ ได้ดำเนินการไปแล้ว แสดงถึงการกระทำอย่างเดียวกันกับความหมายของกริยาวลีในประโยคหน้า คือ ได้ส่งเสริมและช่วยเหลือ

2. ความหมายตรงกันบางส่วน

นามวลีในประโยคหลังมีความหมายตรงกันบางส่วนกับความหมายของนามวลีในประโยคหน้า ในลักษณะที่มีส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นลักษณะร่วมกัน ตัวอย่างเช่น

ต่อมา พ.ศ. 2041 ชาวโปรตุเกส หาทางเดินทางมาติดต่อกับประเทศ
ทางตะวันออกได้สำเร็จ // วาสโกดากามา สามารถแล่นเรืออ้อมแหลม
กูบโฮไปถึงเมืองอินเดีย

(บทบาทของชาวโปรตุเกสในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
เป็นราชธานี 4)

นามวลีในประโยคหลังคือ วาสโกดากามา มีความหมายตรงกันบางส่วนกับความหมายของนามวลีในประโยคหน้า คือ ชาวโปรตุเกส ในลักษณะที่ วาสโกดากามา เป็นตัวอย่างหนึ่งของชาวโปรตุเกส

สำหรับประเทศไทยเรา ในขณะนี้กิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศ กำลังขยายตัว // และเจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ // โรงงานอุตสาหกรรม ได้เพิ่มขึ้นมากมาย // และผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ ก็มี ปริมาณมากขึ้นเกือบทุกชนิด

(ความสำคัญของอุตสาหกรรมภายในประเทศ 17)

นามวลีในประโยคหลังคือ "โรงงานอุตสาหกรรม" และ "ผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรม" ที่สำคัญ ๆ มีความหมายตรงกันบางส่วนกับความหมายของนามวลีในประโยคหน้า คือ "กิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศ" ในลักษณะที่ "โรงงานอุตสาหกรรม" และ "ผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ" เป็นส่วนประกอบของ "กิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศ"

สิ่งที่ซ้ำ

สิ่งที่ซ้ำได้แก่

- ก. นามวลี
- ข. กริยาวลี
- ค. บุพบทวลี
- ง. นามวลี และบุพบทวลี

ก. นามวลี

เราอาจพิจารณานามวลีที่ซ้ำได้ในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. หน้าที่ของนามวลีที่ซ้ำ
2. องค์ประกอบของนามวลีที่ซ้ำ

1. หน้าที่ของนามวลีที่ซ้ำ

นามวลีจะทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยค คือ ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน หรือหน่วยกรรมากร ในประโยคเดียวกันอาจจะมีนามวลี ทำหน้าที่ดังนี้

ก) หน่วยประธาน (ป)

ข) หน่วยกรรมตรง (ต)

ค) หน่วยประธาน (ป) และหน่วยกรรมตรง (ต)

ก) หน่วยประธาน (ป) นามวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานในประโยคหลัง อาจจะซ้ำกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งดังต่อไปนี้ในประโยคหน้า

1) หน่วยประธาน (ป)

2) หน่วยกรรมตรง (ต)

1) หน่วยประธาน (ป) หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ศิลปินและวรรณคดี เป็น สิ่งสำคัญประจำชาติ // ส่งเสริมเกียรติคุณ
ของชาติให้แพร่หลายออกไป // ดังนั้น ศิลปินและวรรณคดี จึงเป็น เครื่อง
แสดงวัฒนธรรมและศีลธรรมประจำชาติ

(คุณค่าของศิลปินและวรรณคดีของไทย 10)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ ศิลปินและวรรณคดี

2) หน่วยกรรมตรง (ต) หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

เรา ควรส่งเสริม สินค้าศิลปหัตถกรรม ก่อนอื่น // เพราะ สินค้า
ศิลปหัตถกรรม กว้างหน้าอย่างรวดเร็ว // ทั้งยังแสดงคุณสมบัติประจำชาติ
อีกด้วย

(ความก้าวหน้าของสินค้าหัตถกรรมไทย 224)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ "สินค้า
คิดหักลดกรรม"

ข) หน่วยกรรมตรง (ค) นามวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงในประโยคหลัง อาจจะ
ซ้ำกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งดังต่อไปนี้ ในประโยคหน้า

- 1) หน่วยประธาน (ป)
- 2) หน่วยกรรมตรง (ค)

1) หน่วยประธาน (ป) หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานใน
ประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

^ป อุตสาหกรรมผลิตภัณฑหนึ่งสัตว์นั้น | ^ค เป็น | ^ค อุตสาหกรรมประเภทแรกที่มีขึ้น
 ในโลก // โดยที่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑหนึ่งสัตว์นั้น | ^ป มุ่งหมาย | ^ค รุ้จักทำมา
 ก่อนสมัยประวัติศาสตร์

(อุตสาหกรรมผลิตภัณฑหนึ่งสัตว์ในประเทศไทย 118)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "อุตสาหกรรมผลิตภัณฑหนึ่งสัตว์นั้น"

2) หน่วยกรรมตรง (ค) หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรง
ในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

^ค แควนผอ | ^ค โดยอมแพ | ^ค แควนจีน // ^ป แควนป่าซึ่ง เป็นสัมพันธมิตร | ^ค ก็
^ค พายแพ | ^ค แควนจีน | ^ค ควาย

(การอพยพของไทยจากถิ่นเดิม 39)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า คือ

"แควนจีน"

ค) หน่วยประธาน (ป) และหน่วยกรรมตรง (ต) นามวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานกับนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงในประโยคหลัง อาจจะซ้ำกับนามวลีที่ทำหน้าที่ดังต่อไปนี้ในประโยคหน้า

- 1) เป็นหน่วยประธาน (ป) ทั้ง 2 หน่วย
- 2) เป็นหน่วยประธาน (ป) และ หน่วยกรรมตรง (ต)
- 3) เป็นหน่วยกรรมตรง (ต) และหน่วยประธาน (ป)
- 4) เป็นหน่วยกรรมตรง (ต) ทั้ง 2 หน่วย

1) เป็นหน่วยประธาน (ป) ทั้ง 2 หน่วย หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้า และหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังก็ซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ผู้ลิต | จะคงประสม | อุปสรรคที่สำคัญซึ่งได้แก่ตลาดต่างประเทศ //
 เป็นปัญหาที่ยังแก้ไขไม่ได้ // สิ่งทอของไทย | จึงไม่แพร่หลายในต่างประเทศ
 // ถ้าหากผ่านพ้นปัญหานั้นไปแล้ว // สิ่งทอของไทยนั้น | ผู้ลิต | จะส่งให้
 แก่ผู้แทนจำหน่ายที่อยู่ในต่างประเทศได้อย่างไร

(คุณค่าของอุตสาหกรรมในครอบครัว 49)

หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย ในประโยคหน้าตามลำดับ คือ "ผู้ลิตและสิ่งทอของไทย"

2) เป็นหน่วยประธาน (ป) และหน่วยกรรมตรง (ต) หน่วยประธาน และหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

จุดหมายหลายร้อยฉบับหลังไหลมาสู่ที่ทำการไปรษณีย์ // บุรุษไปรษณีย์ |
 จะคัดเลือก | จดหมาย // เพื่อแยกประเภท // และเตรียมนำจ่าย
 ไป // ส่วนผู้รับซึ่งรออยู่ที่บ้านนั้น | บุรุษไปรษณีย์ | จะรับส่ง | จดหมาย |

ใ้ที่ทันที่ภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมง

(จดหมายประทับใจ 6)

หน่วยประธานและหน่วยกรรมกรในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธาน และ
หน่วยกรรมกรในประโยคหน้าตามลำดับ คือ "บุรุษไปรษณีย์" และ "จดหมาย"

3) เป็นหน่วยกรรมกร (ก) และหน่วยประธาน (ป) หน่วยประธาน และหน่วย
กรรมกรในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมกร และหน่วยประธานในประโยคหน้าตามลำดับ
ตัวอย่างเช่น

เมื่อ | ความคิดเห็น | เป็นของ ผู้น้อย // แต่ไปขัดแย้งกับ ผู้ใหญ่ บางคนที่ใจ
แคบ // และมีอำนาจเหนือกว่า // ผู้น้อย มักได้รับผลเสียหายเป็นสิ่งที่
ตอบแทน // แทนที่จะได้รับคำแนะนำหรือคำปลอบใจ // ในบางครั้ง ผู้น้อย
ต้องผจญกับ กฎเกณฑ์ // เพื่อน จะต้องมีผลดี // ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
ผู้น้อย | อาจแสดง | ความคิดเห็น | ได้

(การแสดงความคิดเห็น 121)

หน่วยประธานและหน่วยกรรมกรในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมกร และ
หน่วยประธานในประโยคหน้าตามลำดับ คือ "ผู้น้อย" และ "ความคิดเห็น"

4) เป็นหน่วยกรรมกร (ก) ทั้ง 2 หน่วย หน่วยประธานและหน่วยกรรมกรใน
ประโยคหลังซ้ำกับ หน่วยกรรมกรประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ชาวบรูไน | ประกอบ | อุตสาหกรรมในครอบครัว | อย่างเป็นลำเป็นสัน //
และ | ทุกคน | หวัง | สมบัติของชาติ | มาก // ไม่ยอมให้สูญหายไป
// อุตสาหกรรมในครอบครัว | จึงเป็น | สมบัติของชาติ | ตลอดชั่วอายุคน

(คุณค่าของอุตสาหกรรมในครอบครัว 38)

หน่วยประธานและหน่วยกรรมกรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมกรงในประโยคหน้า คือ "ถูกสาทกรรมในครอบครัว" และสมบัติของชาติ "

2. องค์ประกอบของนามวลีที่ซ้ำ

องค์ประกอบของนามวลีในประโยคหลังอาจซ้ำกับองค์ประกอบของนามวลีในประโยคหน้าได้ในลักษณะดังต่อไปนี้

- ก) ซ้ำที่หน่วยหลัก
- ข) ซ้ำที่ส่วนขยายนาม
- ค) ซ้ำที่หน่วยหลักและส่วนขยายนาม

ก) ซ้ำที่หน่วยหลัก

นามวลีที่ซ้ำหน่วยหลัก อาจมีลักษณะดังนี้

- 1) หน่วยหลักซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้า
- 2) หน่วยหลักซ้ำกับส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า

1) หน่วยหลักซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้า

อาจแบ่งตามลักษณะส่วนประกอบของนามวลีได้ดังนี้

(ก) นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น ซ้ำกับนามวลีในประโยคหน้าซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น

(ข) นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลัก เท่านั้นซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้าแต่ไม่ซ้ำกับส่วนขยายนาม

(ค) นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักและส่วนขยายนามซ้ำกับนามวลีในประโยคหน้าซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลัก เท่านั้น

(ง) นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักและส่วนขยายนามซ้ำ เฉพาะหน่วยหลักกับนามวลีในประโยคหน้าแต่ไม่ซ้ำกับส่วนขยายนาม

(ก) นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น ซ้ำกับนามวลีใน ประโยคหน้าซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

เนื่องจาก เวส เคอโวลด์^{คิ} ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสถานีการค้าฮอลันดา ได้รับ พระราชทานยศไทยพระเจ้าปราสาททอง // พระองค์^{คิ} ทรงแต่งตั้งให้ เป็นออกหลวงฤทธิสาคร // และ พระองค์^{คิ} ก็ได้พระราชทานหีบเงิน 1 ใบไปให้ในภายหลัง

(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็น ราชธานี 42)

นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น คือ พระองค์ ซ้ำกับ นามวลีในประโยคหน้าซึ่งประกอบด้วย หน่วยหลักเท่านั้น คือ พระองค์

เมื่อ ไทย^{คิ} ได้รับศิลปการทำเครื่องถมมาจากปอร์ตุเกสแล้ว // ไทย^{คิ} ก็ดัดแปลงแก้ไขบ้าง // เป็นต้นว่าดัดแปลงรูปพรรณ และอวกลายให้เข้า ตามแบบศิลปของไทยทุกประการ

(อุตสาหกรรมเครื่องถมเครื่องลงยาไทย 87)

นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น คือ ไทย ซ้ำกับนาม วลีในประโยคหน้าซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น คือ ไทย

(ข) นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลัก เท่านั้นซ้ำกับหน่วยหลักใน ประโยคหน้าแต่ไม่ซ้ำกับส่วนขยายนาม ตัวอย่างเช่น

ช่างหล่อ^{คิ} / ซึ่งส่วนมากก็เป็นศิลปินอยู่ในตัว^{งน} / จะค่อย ๆ ทุ่มทุนออก // ระวังไม่ให้รูปหล่อเสียหาย // บางครั้ง ช่างหล่อ^{คิ} / ก็ทุ่มแตก // จะ ทองหล่อใหม่

(อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผาไทย 29)

นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น คือ "ช่างหล่อ" ชำกับหน่วยหลัก คือ "ช่างหล่อ" แต่ไม่ชำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้า คือ "ซึ่งส่วนมากก็เป็นศิลปินอยู่ในตัว"

จกหมาย | หลายร้อยฉบับ | หลังไหลมาสู่ที่ทำการ ไปรษณีย์ บุรุษไปรษณีย์จะ
 กัดเลือกจกหมาย // เพื่อแยกประเภท // และเตรียมนำจ่ายต่อไป //
 ส่วนผู้รอรับจกหมายซึ่งรออยู่ที่บ้านนั้นบุรุษไปรษณีย์จะรีบส่ง | จกหมาย | ให้ทันที
 ภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมง

(จกหมายประทับใจ 6)

นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น คือ "จกหมาย" ชำกับหน่วยหลัก คือ "จกหมาย" แต่ไม่ชำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้า คือ "หลายร้อยฉบับ"

(ค) นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลัก และส่วนขยายนามชำกับ
นามวลีในประโยคหน้า ซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

ช่างมุกหลายต่อหลายคนได้ผลิต | ผลงาน | ออกมามากมาย // ผลงาน |
ชิ้นโบว์แดงอีกชิ้นหนึ่ง | คือ พระแทนมุก

(อุตสาหกรรรมเครื่องมุกไทย 193)

นามวลีในประโยคหลังประกอบด้วยหน่วยหลัก คือ "ผลงาน" และส่วนขยายนาม คือ "ชิ้นโบว์แดงอีกชิ้นหนึ่ง" แต่หน่วยหลักเท่านั้นที่ชำกับหน่วยหลักของนามวลีในประโยคหน้า

ศิลปินวิทยาการ | มิได้เคลื่อนหลบบนพื้นหญ้า เช่นเดียวกับผลไม้ที่ร่วงหล่น //
 เพื่อที่มันทึทจะไต่เดินเก็บไต่อย่างสบาย // ศิลปินวิทยาการ | นั้น | มันทึทต้อง
 ใฝ่คว้ามามากด้วยความอุตสาหะพยายาม

(ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น 8)

นามวลีในประโยคหลังประกอบด้วยหน่วยหลัก คือ "คิดปวิทยาการ" และส่วนขยายนาม คือ "นั้น" แทนหน่วยหลักเท่านั้นที่ซ้ำกับหน่วยหลักของนามวลีในประโยคหน้า

(ง) นามวลีในประโยคหลังซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักและส่วนขยายนามซ้ำเฉพาะหน่วยหลักกับนามวลีในประโยคหน้าแต่ไม่ซ้ำกับส่วนขยายนาม

รัฐบาลพยายามส่งเสริม ^ก การจักสาน ^{ข๒} ในประเทศไทยเรา ^ค ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น // ในปัจจุบันนี้ก็เป็นที่สนใจของคนทั่ว ๆ ไปแล้ว // ส่วน ^ก การจักสาน ^{ข๒} ในญี่ปุ่น ^ค ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกับการจักสานของเราเหมือนกัน

(การจักสานของไทย 170)

นามวลีในประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยหลัก คือ "การจักสาน" และส่วนขยายนามคือ "ในญี่ปุ่น" แทนหน่วยหลักเท่านั้นที่ซ้ำกับหน่วยหลักของนามวลีในประโยคหน้า

2) หน่วยหลักซ้ำกับส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้าอาจแบ่งตามลักษณะส่วนประกอบของนามวลีได้ดังนี้

(๓) นามวลีในประโยคหลังประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น และหน่วยหลักนั้นซ้ำกับส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า

(ข) นามวลีในประโยคหลังประกอบด้วยหน่วยหลักและส่วนขยายนามเฉพาะหน่วยหลักซ้ำกับส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า

(ก) นามวลีในประโยคหลังประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น และหน่วยหลักนั้นซ้ำกับส่วนขยาย หรือบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า

คนไทยมี ^ก กิลปะ ^{ข๒} ในการจักสาน ^ค มานานแล้ว // เพราะ ^ก การจักสาน ^{ข๒} เป็นสมบัติประจำชาติ // ฉะนั้นลูกหลานจึงได้พยายามถ่ายทอดกิลปะนี้ไว้

(การจักสานของไทย 59)

นามวลีในประโยคหลังประกอบด้วยหน่วยหลัก คือ "การจักสาน" และหน่วยหลัก
นี้ซ้ำกับส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า คือ "ในการจักสาน"

(ข) นามวลีในประโยคหลังประกอบด้วย หน่วยหลัก และส่วนขยายนาม เฉพาะหน่วย
หลักซ้ำกับส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

การแกะสลัก | ของคนไทย | แสดงออกซึ่งฝีมืออันประณีตวิจิตรบรรจงและ
ทรงความงามล้ำเลิศ // แสดงให้เห็นว่า | คนไทย | ในสมัยอยุธยาตอนนั้น |
ซบเซาและรู้จักคุณค่าแห่งความเป็นศิลปะมาก

(อุทิศสรรพนามการแกะสลักของไทย 47)

นามวลีในประโยคหลังประกอบด้วยหน่วยหลักคือ "คนไทย" และ หน่วยขยาย คือ
"ในสมัยอยุธยาตอนนั้น" เฉพาะหน่วยหลักซ้ำกับบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า คือ
ของคนไทย

ข) ซ้ำที่ส่วนขยายนาม

นามวลีที่ซ้ำส่วนขยายนาม อาจมีลักษณะดังนี้

- 1) ส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้า
- 2) ส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามซ้ำกับส่วนขยายนามหรือบางส่วน
ของส่วนขยายนามในประโยคหน้า

1) ส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้า
อาจแบ่งตามลักษณะส่วนประกอบของนามวลีได้ดังนี้

(ก) ส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามซ้ำกับนามวลีในประโยคหน้า ซึ่ง
ประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น

(ข) ส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามซ้ำกับหน่วยหลักแต่ไม่ซ้ำกับส่วน
ขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า

(ค) ส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามซ้ำกับนามวลีในประโยคหน้า
ซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

ในปัจจุบันนี้ | เครื่องมุก | มีความสวยงามทัดเทียมกับเครื่องมุกสมัยก่อน //
และ | ลวดลาย | ที่เครื่องมุก | ก็สวยงามเช่นกัน
(อุตสาหกรรมเครื่องมุกไทย 196)

“เครื่องมุก” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของส่วนขยายนามของนามวลีในประโยคหลัง คือ
“ที่เครื่องมุก” ซ้ำกับนามวลีในประโยคหน้า คือ “เครื่องมุก” ซึ่งประกอบด้วยหน่วยหลักเท่านั้น

(ข) ส่วนขยายนามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามซ้ำกับหน่วยหลักแต่ไม่ซ้ำกับส่วนขยาย
นามหรือบางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

การไปรษณีย์ | ในอังกฤษโบราณ | เป็นระบบงานที่เกือบจะเรียกได้ว่าทันสมัย
ที่สุด // ประโยชน์ | จากการไปรษณีย์ | จึงมีบทบาทและเข้าไปเป็นส่วนหนึ่ง
ของชีวิตคนอังกฤษสมัยนั้น

(การเขียนจดหมาย เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ชาติ
12)

“การไปรษณีย์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของส่วนขยายนามของนามวลีในประโยคหลัง คือ
“จากการไปรษณีย์” ซ้ำกับนามวลีในประโยคหน้า คือ “การไปรษณีย์ในอังกฤษโบราณ” ซ้ำเฉพาะ
หน่วยหลักคือ “การไปรษณีย์” เท่านั้น

2) ส่วนขยายนาม หรือ บางส่วนของส่วนขยายนามซ้ำกับส่วนขยายนาม หรือ
บางส่วนของส่วนขยายนามในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

สำหรับ | สี | ที่กระเป๋าทูวายนั้น | จะแตกต่างไปจากสีที่ไซ้ยอมเสีย //
แต่ | ลวดลาย | ที่กระเป๋าทูวายนั้น | คล้ายคลึงกับลวดลายของเสื้ออยู่บ้าง
(การจักสานของไทย 62)

ส่วนขยายนามของนามวลีในประโยคหลัง คือ "ที่กระเป๋าทวายนั้น" ซ้ำกับส่วน
ขยายนามของนามวลีในประโยคหน้า

กองทัพ | ^กจากไทยและอังกฤษ | ^ขถอยร่นเข้าศึกพม่า // ทั้งเมืองธนบุรี //
กลับไปกรุงศรีอยุธยา // พม่าจึงยึดธนบุรีได้ // เหตุการณ์ครั้งนี้แสดงให้เห็น
ประจักษ์ชัดแล้วว่า | ^กการประสานงานสังการรบ | ^ขจากไทยและอังกฤษ | ไม่ใช่
เท่าที่ควร เนื่องด้วยภาษาอันเอง

(การเสียดูกรังศรีอยุธยาครั้งหลัง 11)

ส่วนขยายนามของนามวลีในประโยคหลัง คือ "จากไทยและอังกฤษ" ซ้ำกับส่วน
ขยายนามของนามวลีในประโยคหน้า

ค) ซ้ำที่หน่วยหลักและส่วนขยายนาม

นามวลีทั้งในประโยคหน้าและประโยคหลังประกอบด้วยหน่วยหลัก และส่วนขยาย
นาม และทั้งหน่วยหลักและส่วนขยายนามของนามวลีในประโยคหน้าและประโยคหลังซ้ำกัน
ตัวอย่างเช่น

ชาวตะวันตกนำ | ^กความเจริญ | ^ขทั้ง 2 ด้าน | มาสู่กรุงรัตนโกสินทร์ ในสมัย
รัชกาลที่ 3 และ 4 // ^กความเจริญ | ^ขทั้ง 2 ด้าน | ก็คือความเจริญทางการ
การศึกษาและความเจริญทางการแพทย์

(ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศในสมัยรัตนโกสินทร์ตอน
ต้น 5)

หน่วยหลักในประโยคหลัง คือ "ความเจริญ" ซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้า และ
ส่วนขยายนามในประโยคหลัง คือ "ทั้ง 2 ด้าน" ซ้ำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้า

ข. กริยาวลี

เราอาจพิจารณาองค์ประกอบของกริยาวลีที่ซ้ำได้ในลักษณะดังต่อไปนี้

1. ซ้ำที่หน่วยแกน
2. ซ้ำที่ส่วนขยายกริยา
3. ซ้ำที่หน่วยแกนและส่วนขยายกริยา

1. ซ้ำที่หน่วยแกน

หน่วยแกนในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยแกนในประโยคหน้าในลักษณะต่อไปนี้คือ

- ก) กริยาวลีทั้งในประโยคหลังและประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยแกนเท่านั้น
- ข) กริยาวลีทั้งในประโยคหลังและประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยแกนและส่วนขยายกริยาแต่จะซ้ำที่หน่วยแกนเท่านั้น

ก) กริยาวลีทั้งในประโยคหลังและประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยแกนเท่านั้น
ตัวอย่างเช่น

ชาวไทยในครั้งกระโน้น | ตื่นเต้น | ความแปลกใหม่หลายประการ //
เช่น | ตื่นเต้น | การรักษาโรคแบบใหม่ // ตื่นเต้น | การออกงานสังคม
(ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศในสมัยรัตนโกสินทร์ ตอน
ต้น 3)

หน่วยแกนในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยแกนในประโยคหน้า คือ ตื่นเต้น

ข) กริยาวลีทั้งในประโยคหลังและประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยแกน และส่วนขยายกริยาแต่จะซ้ำที่หน่วยแกนเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

พม่า | กำลังจะ | เขาคี | เมืองทวาย | อยู่ที่เดียว // ก็พม่าไทย | ได้ |
เขาคี | เสียก่อน

(บทบาทของชาวต่างประเทศที่มีต่อกรุงศรีอยุธยา 7)

หน่วยแก่นในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยแก่นในประโยคหน้า คือ "เข้าดี" แต่ส่วนขยายกริยาในประโยคหลัง คือ "ได้-เสียก่อน" ไม่ซ้ำกับส่วนขยายกริยาในประโยคหน้า คือ "กำลังจะ-อยู่ที่เดียว"

งานเกี่ยวกับศิลปไทยอาทิเช่น เครื่องนุก เครื่องนมในประเทศไทย | ควร
จะ | สนิบสนุน | อย่างจริงจัง // และ | จะทอง | สนิบสนุน | ทุกบ้าน เช่น
ผู้ผลิตและการจำหน่าย

(ปัจจัยสำคัญในการก้าวหน้าของอุตสาหกรรม 12)

หน่วยแก่นในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยแก่นในประโยคหน้า คือ "สนิบสนุน" แต่ส่วนขยายกริยาในประโยคหลัง คือ "จะทอง" ไม่ซ้ำกับส่วนขยายกริยาในประโยคหน้า คือ "ควรจะ-อย่างจริงจัง"

2. ซ้ำที่ส่วนขยายกริยา

ส่วนขยายกริยาในประโยคหลังซ้ำกับส่วนขยายกริยาในประโยคหน้า ส่วนหน่วยแก่นนั้นไม่ซ้ำกับหน่วยแก่นในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ทุกคน | ควรจะ | รวมมือ | กัน // ควรจะ | สมานสามัคคี | กัน //
และ | ควรจะ | ช่วยเหลือ | กัน //

(บทบาทของการไปรษณีย์ในการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย 8)

ส่วนขยายกริยาในประโยคหลัง คือ "ควรจะ-กัน" ซ้ำกับส่วนขยายกริยาในประโยคหน้า แต่หน่วยแก่นในประโยคหลังและประโยคหน้า คือ "ช่วยเหลือ สมานสามัคคี" และ "รวมมือไม่ซ้ำกัน"

ถ้าฉันเป็นจกทหมาย // ฉันจะใช้วิธีของฉันแก้ไข // คือ | จะ | แก้
กล่อม | อย่างไพเราะ // จะ | ออวอน | อย่างไพเราะ

(ถ้าฉันเป็นจกทหมาย 3)

หน่วยขยายในประโยคหลัง คือ "จะ - อย่างไ้เพราะ" ซ้ำกับหน่วยขยายใน
ประโยคหน้า แต่ หน่วยแก่นในประโยคหลังและประโยคหน้า คือ "อันวอน" และ "เกลี้ยกล่อม"
ไม่ซ้ำกัน

3. ซ้ำที่หน่วยแก่นและส่วนขยายกริยา

หน่วยแก่นในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยแก่นในประโยคหน้า และ ส่วนขยายกริยา
ในประโยคหลังก็ซ้ำกับส่วนขยายกริยาในประโยคหน้าด้วย ตัวอย่างเช่น

ผู้ชายทุกคน | ^{๗๗}จะตอง | ^กไปรบ // ข้าราชการฝ่ายพลเมืองก็ | ^{๗๗}จะตอง |
^กไปรบ | ด้วย

(การป้องกันพระนครในสมัยโบราณ 12)

หน่วยแก่น และ ส่วนขยายกริยาในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยแก่นและส่วนขยาย
กริยาในประโยคหน้า คือ "ไปรบ" และ "จะตอง" ตามลำดับ

ประโยชน์ของจดหมายที่มีต่อประชาชนทางด้านอารมณ์ มีอยู่หลายประการ //
เป็นต้นว่าจดหมาย | ^{๗๗}จะช่วย | ^กปลุกฝัง | ความศรัทธาระหว่างผู้ส่งและผู้รับจด
หมาย // จดหมาย | ^{๗๗}จะช่วย | ^กปลุกฝัง | ความรักระหว่างหนุ่มและสาว
(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อสังคม 9)

หน่วยแก่นและส่วนขยายกริยาในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยแก่นและส่วนขยายกริยา
ในประโยคหน้า คือ "ปลุกฝัง" และ "จะช่วย" ตามลำดับ

ค. บุพพทวลี¹

บุพพทวลี จะทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบุพพท หรือ

1 องค์ประกอบของบุพพทวลี เหมือนกับองค์ประกอบของนามวลี ต่างกันแต่ที่
บุพพทวลี มีบุพพทนำหน้าส่วนนามวลีนั้นไม่มีบุพพทนำหน้า เราจึงจะไม่กล่าวถึงองค์ประกอบ
ของบุพพทวลีให้เป็นการซ้ำซาก

ทำหน้าที่เป็นบุพพทวลีลक्षणะก็ได้ บุพพทวลีที่ทำหน้าที่เป็นบุพพทวลีลक्षणะจะแสดงความสัมพันธ์ของประโยคในคานการชา กถาคือ นามวลีในบุพพทวลีลक्षणะในประโยคหลังซ้ำกับนามวลีในบุพพทวลีลक्षणะในประโยคหน้า ส่วนคำบุพพทในบุพพทวลีลक्षणะนั้นจะไม่ซ้ำกัน ตัวอย่างเช่น

ความเจริญซึ่งตั้งไกลไปจากนครหลวงนั้น ^๓ น้ำ ^๓ บพพทสำคัญ ^๓ ไปสู่ ^๓ ชาว ^๓
ชนบทที่อยู่ทางไกลควย // กถาคือ ไปตั้งนาในชนบทนั้น ๆ มีความเจริญ ^๓
ขึ้นบาง // สิ่งสำคัญที่เป็นตัวเชื่อมหรือสื่อความเจริญไปสู่ชนบท ไคแก การ ^๓
คมนาคมทางบก // ประกอบกับ สหรัฐอเมริกาขึ้นถือในการสนับสนุนโครงการ ^๓
นี้ // ดังนั้น ^๓ ถนนมิตรภาพสายแรก ^๓ รัฐบาลไทย ^๓ จึงสร้างให้แก่ ^๓ ชาว ^๓
ชนบทที่อยู่ทางไกล ภายใต้ความร่วมมือระหว่างไทยกับต่างประเทศ

(การที่ชนาชนบทที่อยู่ทางไกล 15)

บุพพทวลีลक्षणะในประโยคหลังซ้ำกับบุพพทวลีลक्षणะในประโยคหน้าเฉพาะส่วนที่เป็นนามวลี คือ "ชาวชนบทที่อยู่ทางไกล"¹

---

¹ ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ในบุพพทวลีลक्षणะจะเป็นนามวลีเสมอ คำบุพพทในบุพพทวลีลक्षणะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงความสัมพันธ์เลย ทอไปนี้เมื่อผู้วิจัยกล่าววามบุพพทวลีลक्षणะสัมพันธ์กัน หรือบุพพทวลีลक्षणะสัมพันธ์กับนามวลี อันที่จริงสิ่งที่สัมพันธ์กันนั้นก็คือนามวลีนั่นเอง เพื่อความสะดวกในการอธิบาย ผู้วิจัย จะเรียกนามวลี ซึ่งเป็นส่วนประกอบของบุพพทวลีลक्षणะ และมีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ของประโยคในคานการชา หรือในคานการไมปรากฏว่าบุพพทวลีลक्षणะทั้งสิ้น

ง. นามวลีและบุพบทวลี

นามวลีและบุพบทวลีก็อาจจะมีความสัมพันธ์ในด้านการซ้ำได้ เราจึงอาจพิจารณาหน้าที่ของนามวลีและบุพบทวลีที่ซ้ำได้ในหัวข้อต่อไปนี้

1. บุพบทวลีในประโยคหลังซ้ำกับนามวลีในประโยคหน้า
2. นามวลีในประโยคหลัง ซ้ำกับบุพบทวลีในประโยคหน้า
3. นามวลีในประโยคหลังซ้ำกับนามวลีและบุพบทวลีในประโยคหน้า
4. นามวลีและบุพบทวลีในประโยคหลังซ้ำกับนามวลีและบุพบทวลีในประโยค

1. บุพบทวลีในประโยคหลังซ้ำกับนามวลีในประโยคหน้า บุพบทวลีในประโยคหลังคือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุพพทวลีลคฐานะซึ่ง เป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี อาจจะซ้ำกับนามวลีซึ่ง เป็น ส่วนของประโยคหน่วยใดหน่วยหนึ่งดังต่อไปนี้คือ

ก) หน่วยประธาน (ป)

ข) หน่วยกรรมตรง (ต)

ก) หน่วยประธาน (ป) บุพพทวลีลคฐานะซึ่ง เป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี ในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ถ้าหาก | ^ปลูก | ^{วิ-}ประพฤติ | ^ตตัว | ^{-วิ}ดีตลอดมา // เป็นที่รักใคร่ของทุกคน
ในวงศ์สกุล // เงินก้อนนั้น | ^{วิ}พ่อแม่ | ^{วิ}ก็จะมอบให้ | ^ปกับลูก // เพื่อที่จะ
ได้นำไปเป็นทุนในการทำมาหากิจต่อไป

(ระเบียบวินัยเขาวงกต 19)

บุพพทวลีลคฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "ลูก"

ข) หน่วยกรรมตรง (ต) บุพพทวลีลคฐานะซึ่ง เป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

รัฐบาล | ^ปพยายาม | ^{วิ-}เร่งช่วย | ^ตช่างแกะสลัก | ^{-วิ}โดยด่วน // นอกจากนี้
นี้ | ^ปกรมส่งเสริม | ^{วิ}อุตสาหกรรม | ^{วิ}ก็ยังให้ | ^{วิ}ความช่วยเหลือ | ^{วิ}ทั้งทาง | ^{วิ}ด้าน | ^{วิ}เงินทุนและ
เทคนิคใหม่ ๆ | ^{วิ}แก่ช่างแกะสลัก | ^{วิ}อีกด้วย // ทั้งนี้ได้ตระหนักแล้วว่าอุตสาหกรรม
กรรมกรและสลักของไทยจะอยู่ได้ก็ด้วยฝีมือของบรรดาช่างแกะสลักนั่นเอง

(อุตสาหกรรมกรรมกรและสลักของไทย 35)

บุพพทวลีลคฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า คือ "ช่างแกะสลัก"

2. นามวลีในประโยคหลังซ้ำกับบุพพทวลีในประโยคหน้า

ในบางกรณีนามวลีซึ่ง เป็นส่วนของประโยคหลังซ้ำกับบุพพทวลีลคฐานะซึ่ง เป็นหน่วย

ขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีในประโยคหน้า ดังนี้คือ

ก) หน่วยประธาน (ป) หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะซึ่ง
เป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

เด็กที่^ปก็จะ^ปต้อง^ปไม่^ปลบ^ปหุด^ปคู^ปหมื่น^ป ครู^ป อัจฉริยะ^ป // เพราะ^ป | ท่าน^ป | ได้^ป
ประสิทธิ์^ปประ^ปสา^ปท^ป | วิชา^ปความ^ปรู้^ป | ให้^ปแก่^ปเยาว^ปชน^ป // ประการ^ปสุดท้าย^ป สิ่ง^ป
สำคัญ^ปคือ^ป การ^ปรู้^ปคุณ^ปคน^ป // เยาวชน^ป | เจริญ^ปก้าว^ปหน้า^ปได้^ป เพราะ^ปพระ^ปคุณ^ปของ^ปแม่^ป
(ระ^ปเบีย^ปวิน^ปัย^ปเยาว^ปชน^ป 8)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "เยาวชน"

ข) หน่วยกรรมตรง (ค) หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะ
ซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

กระ^ปทรวง^ปเกษ^ปศร^ปา^ป | เริ่ม^ปจาย^ป | ฝน^ปเต็ม^ป | ให้^ปกับ^ปชวานา^ปที่^ปอยู่^ปใน^ปแถบ^ปที่^ปแดง^ป
ฝน^ป // ไม่นาน^ปนัก^ป | ความ^ปรุ่ม^ปชื้น^ปเบิก^ปบาน^ปใจ^ป | กลีบ^ปเป็น^ป | ของ^ปชวานา^ปใน^ปถิ่น^ปนั้น^ป
| อีก^ปครั้ง^ปหนึ่ง^ป
(อนาค^ปคการ^ป เกษ^ปศร^ปกรร^ปม^ปของ^ปชาติ^ป)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "ชวานา"

3. นามวลีในประโยคหลังซ้ำกับนามวลีและบุพบทวลีในประโยคหน้า อาจจะกล่าวโดย
ละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ก) หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานส่วนหน่วยกรรมตรงนั้นซ้ำกับ
บุพบทวลีลดฐานะซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

บุ^ปรุษ^ปไป^ปรณ^ปธีย์^ป | จาย^ป | ใจ^ปท^ปหมาย^ปที่^ปไม่^ปมี^ปผู้^ปรับ^ป | ถิ่น^ปใหญ่^ปสง^ป // ทั้ง^ป ๆ^ป ที่^ป | บุ^ปรุษ^ป
ไป^ปรณ^ปธีย์^ป | เห็น^ปใจ^ป | ผู้^ปสง^ป | เป็น^ปอย่าง^ปยิ่ง^ป // โดย^ปเฉพา^ปผู้^ปสง^ปกำลัง^ปอยู่^ปใน^ปวัย^ป

หนุ่มสาว // แต่ก็ไม่อาจช่วยเหลืออะไรได้ // นอกจากจะส่งยิ้มหนัก ๆ ใต้

(นิมิตภาพสกลไสเพราะจกหมายเป็นสื่อ 13)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้า คือ "บุรุษไปรษณีย์" ส่วนหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "ผู้ส่ง"

ข) หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรง ส่วนหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

คนไทย | มักบริจาค | สิ่งของต่าง ๆ | ให้แก่คนยากคนจนเสมอมา // และ |
 สิ่งของเหล่านั้น | จะสนองตอบ | คนยากคนจนที่ได้รับ | ยิ่งนัก

(นิมิตภาพสกลไสเพราะจกหมายเป็นสื่อ 12)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ "สิ่งของ" ส่วน หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "คนยากคนจน"

ค) หน่วยประธานในประโยคหลัง ซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี ส่วนหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ไทย | ต้องส่ง | เครื่องราชบรรณาการ | ไปถวายแด่กษัตริย์แห่งกัมพูชา
 เสมอ ๆ ทุกปี // เนื่องด้วย | กัมพูชา | ปกครอง | ไทย | นั่นเอง

(การปกครองของไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา 14)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "กัมพูชา"
ส่วนหน่วยกรรมตรงนั้น ซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "ไทย"

ง) หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะซึ่งเป็นหน่วยขยายของ
หน่วยแก่นในกริยาวลี ส่วนหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยค
หน้า ตัวอย่างเช่น

กรมพระคลังสินค้า | แอบส่ง | ชาว | ไปขายให้จีน // เพราะ | จีน |
กำลังต้องการ | ชาว | อยู่มาก //

(บทบาทของคลังสินค้าในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี 17)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "จีน"
ส่วน หน่วยกรรมตรงในประโยคหลัง ซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า คือ "ชาว"

จ) หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วย
แก่นในกริยาวลี ส่วนหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะซึ่งเป็นหน่วยขยาย
ของหน่วยแก่นในกริยาวลีในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ตำรวจ | ให้ | ความสะดวก | แก่ประชาชนชั้นใด // ไปรษณีย์ | ก็ให้ |
ความสะดวก | แก่ผู้ส่งผู้รับจดหมายชั้นนั้น // เมื่อเราพิจารณาให้ดี ๆ แล้ว
// ประชาชน | ก็คือ | ผู้ส่งผู้รับจดหมาย | นั้นเอง

(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อสังคมฯ)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "ประชาชน"
ส่วนหน่วยกรรมตรงนั้นซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้า คือ "ผู้ส่งผู้รับจดหมาย"

4. นามวลีและบุพบทวลีในประโยคหลังซ้ำกับนามวลีและบุพบทวลีในประโยคหน้า
อาจจะกล่าวโดยละเอียดอีกได้ดังต่อไปนี้

ก. หน่วยประธานและบุพบทวลีลดฐานะซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี

ข) หน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลक्षणะซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี

ค) หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง และบุพพทวลีลक्षणะซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี

ก) หน่วยประธานและบุพพทวลีลक्षणะซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี
หน่วยประธานและบุพพทวลีลक्षणะในประโยคหลัง อาจจะซ้ำกับหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังต่อไปนี้ในประโยคหน้า

- 1) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย
- 2) หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง
- 3) หน่วยประธานและ บุพพทวลีลक्षणะ
- 4) หน่วยกรรมตรง และหน่วยประธาน
- 5) หน่วยกรรมตรง ทั้ง 2 หน่วย
- 6) หน่วยกรรมตรง และบุพพทวลีลक्षणะ
- 7) บุพพทวลีลक्षणะ และหน่วยประธาน
- 8) บุพพทวลีลक्षणะ และหน่วยกรรมตรง
- 9) บุพพทวลีลक्षणะทั้ง 2 หน่วย

1) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย หน่วยประธานและบุพพทวลีลक्षणะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานใน 2 ประโยคที่นำข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

กรมพระคลังสินค้า กับ โปรตุเกส | มี | เรื่องบาดหมาง | กันเป็นประจำ
 // สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ไทยต้องเสียเปรียบ คือ โปรตุเกสสะกดกั้นไทย
 // เพื่อไม่ให้ไทยติดต่อกับชายกับจีน // ในที่สุด | โปรตุเกส | เข้ายึด | เรือ
 สินค้าไทย | ไปจากกรมพระคลังสินค้า

(บทบาทของชาวโปรตุเกสในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี 21)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "โปรตุเกส" และบุพบทวลีคุณฐานะในประโยคหลังก็ซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "กรมพระคลังสินค้า"

2) หน่วยประธานและหน่วยกรรมกรง หน่วยประธานและบุพบทวลีคุณฐานะในประโยคหลัง ซ้ำกับหน่วยประธานและหน่วยกรรมกรงในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

ส^ปท^สกรณ^๑ | จะช่วยเหลือ | ส^ปมาชิก // ใครไม่มีเงินสด // ก็ให้ทำสัญญา // และในสัญญาจะกำหนดให้ถูกใจกินเป็นข้าว เชื้อเพลิงที่เก็บเกี่ยวได้ ตามราคาตลาดในวันที่ส่งมอบนั้น // ส่วนเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็น รวมทั้งข้าวสาร ของชำ เสื้อผ้า ยาประจำบ้าน เป็นต้น | ส^ปท^สกรณ^๑ | ก็อาจจัดไว้สำหรับสมาชิก ตามหลักวิธีการช่วยเหลือประชาชน

(การพัฒนาทาง เกษตรกรรมในปัจจุบัน 10)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้า คือ "สหกรณ์" ส่วนบุพบทวลีคุณฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมกรงในประโยคหน้าคือ "สมาชิก"

3) หน่วยประธานและบุพบทวลีคุณฐานะ หน่วยประธานและบุพบทวลีคุณฐานะในประโยคหลัง ซ้ำกับหน่วยประธานและบุพบทวลีคุณฐานะในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

ส^ปท^สกรณ^๑ | จัดหา | น^๓้ำ | มาไว้ // เพื่อทำการเพาะปลูก // ท^สำ | เครื่องมือที่รุนแรง | มาบริการให้แก่สมาชิก // และให้คำแนะนำทางวิชาการ เกษตรแก่สมาชิกด้วย // นอกจากนี้แล้ว | ส^ปท^สกรณ^๑ | ยังรับซื้อ | ช^๓าว | จากสมาชิกด้วยราคาที่ เป็นธรรมอีกด้วย

(การพัฒนาทาง เกษตรกรรมในปัจจุบัน 15)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "สหกรณ์" ส่วนบุพบทวลีคุณฐานะในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีคุณฐานะในประโยคหน้าคือ "สมาชิก"

4) หน่วยกรรมตรงและหน่วยประธาน หน่วยประธานและบุพพทวดศีลฐานะในประโยค
หลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงและหน่วยประธานในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่าง เช่น

ในเมืองหลวงนั้น | คนร่ำรวย | ทองการมี | รดยนต์ ส่วนตัว // เพราะ |
รดยนต์ส่วนตัว | สร้าง | ความมีหน้ามีตาชื่อเสียง | ให้แก่คนร่ำรวย

(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อสังคม 14)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า คือ "รดยนต์
ส่วนตัว" ส่วนบุพพทวดศีลฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ
"คนร่ำรวย"

5) หน่วยกรรมตรงทั้ง 2 หน่วย หน่วยประธานและบุพพทวดศีลฐานะในประโยค
หลังซ้ำกับ หน่วยกรรมตรงใน 2 ประโยคที่มาข้างหน้า ตัวอย่าง เช่น

รัฐบาลเห็นความสำคัญของการสื่อสาร เป็นอย่างมาก // จึงได้สนับสนุน
ส่งเสริม | การไปรษณีย์ // และในขณะเดียวกัน | รัฐบาล | ก็ต้องพึง
ประชาชน | คอย // การไปรษณีย์ | จึงให้ | ความสะดวก | แก่ประชาชน
อย่างสุดความสามารถ

(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อสังคม 8)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า คือ "การ
ไปรษณีย์" ส่วนบุพพทวดศีลฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ
"ประชาชน"

6) หน่วยกรรมตรงและบุพพทวดศีลฐานะ หน่วยประธานและบุพพทวดศีลฐานะใน
ประโยคหลัง ซ้ำกับหน่วยกรรมตรงและบุพพทวดศีลฐานะในประโยคหน้าตามลำดับ
ตัวอย่าง เช่น

เมื่อ | ราบคา | ส่ง | เครื่องมุกของไทย | ไปให้ลูกค้าชาวต่างประเทศแล้ว
 // เครื่องมุกของไทย | โดกกลายเป็น | สิ่งอันล้ำค่ายิ่ง | สำหรับ ลูกค้าชาว
 ต่างประเทศ | ไปในที่สุด // เพราะว่ามันวันก็ยิ่งหาค่ามิได้ // และไม่
 อจหาได้อีกแล้ว

(อุคสาหกรรมเครื่องมุกของไทย 25)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ "เครื่องมุกของไทย" ส่วนบุพบทวลีประธานะในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีประธานะในประโยคหน้าคือ "ลูกค้าชาวต่างประเทศ"

7) บุพบทวลีประธานะและหน่วยประธาน หน่วยประธานและบุพบทวลีประธานะ ในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีประธานะและหน่วยประธานในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

ราบคา | ทองส่ง | ผลิตภัณฑ์ไทย | ไปให้ลูกค้าก่อน // ลูกค้า | จึงจะส่ง | เงิน | ไปให้ราบคาทีหลัง

(อุคสาหกรรมที่เป็นศิริมในประเทศไทย 95)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "ลูกค้า" ส่วนบุพบทวลีประธานะในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีประธานะในประโยคหน้าคือ "ราบคา"

8) บุพบทวลีประธานะและหน่วยกรรมตรง หน่วยประธานและบุพบทวลีประธานะในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีประธานะและหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

ฮอดันคา | ส่ง | เรือกำปั่น | มากำหนดแก่กรมพระคลังสินคา // คนของ
 กรมพระคลังสินคาบางคน | แอบมุกเข้าปล้น | สินคาจากตู้ควบคุมเรือกำปั่น

(บทบาทของฮอดันคาในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี 31)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีคือ "กรมพระคลังสินค้า" ส่วนบุพบทวลีคือในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ "เรือกำปั่น"

9) บุพบทวลีคือทั้ง 2 หน่วย หน่วยประธานและบุพบทวลีคือในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีคือ 2 หน่วย ในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ฮอดันคา | ส่ง | ชาว | ไปขายให้จีน // เวลาเดียวกับที่ | ปอดุเกส |
 ส่ง | เครื่องเทศ | ไปให้เขมร // ต่อมา | จีน | ได้ลอบส่ง | สินค้าบาง
 ประเภท | ไปขายให้เขมร // โดยไม่ให้ปอดุเกสรู้เรื่อง //

(บทบาทของฮอดันคาในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี 25)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีคือในประโยคหลังคือ "จีน" ส่วนบุพบทวลีคือในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีคือในประโยคหน้าคือ "เขมร"

ข) หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีคือซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี
 หน่วยกรรมตรง และบุพบทวลีคือในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งดังต่อไปนี้
 ในประโยคหน้า

- 1) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย
- 2) หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง
- 3) หน่วยประธานและบุพบทวลีคือ
- 4) หน่วยกรรมตรง และหน่วยประธาน
- 5) หน่วยกรรมตรงทั้ง 2 หน่วย
- 6) หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีคือ
- 7) บุพบทวลีคือและหน่วยประธาน
- 8) บุพบทวลีคือทั้ง 2 หน่วย

1) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลัง
ซ้ำกับหน่วยประธานใน 2 ประโยคที่มาข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

ผลไม้งาม | เป็น | ผลไม้ที่ไม่ค่อยมีขายในบ้านเรา // ถ้าหากจะมี //
แม่ | ก็ซื้อ | กินไม่ไหว // ผลไม้งามนี้ | บุตร | ก็จะส่งมาให้แม่ด้วยความ
เคารพรัก

(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อสังคม 17)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "ผลไม้งาม"
ส่วนบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "แม่"

2) หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลดฐานะใน
ประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

โต๊ะมุก | กำลังเป็น | ที่นิยมของคนไทย // ลูกคา | ควรจะติดต่อ |
ช่างแกะ | โดยตรงดีกว่า // ราคาซื้อขายจะโดนถูก // ส่วนใหญ่ | โต๊ะ
มุกที่ถูกราคาขายไว้แล้วนั้น | ร้านเฟอร์นิเจอร์ | มารับซื้อจากช่างแกะโดยตรง //

(อุตสาหกรรมเครื่องมุกของไทย 65)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลัง ซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "โต๊ะมุก"
ส่วนบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ "ช่างแกะ"

3) หน่วยประธานและบุพบทวลีลดฐานะ หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลดฐานะใน
ประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานและบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่าง
เช่น

เครื่องมุก | เป็น | ศิลปของไทยที่โด่งดังในต่างแดน // ศิลปินนี้ | สร้าง |
ความภูมิใจ | ให้แก่ | ชาวต่างประเทศอย่างล้ำเลิศ // คนไทยที่จะไป
ศึกษาที่เมืองนอก | มัก | นำ | เครื่องมุก | ไปมอบให้ชาวต่างประเทศด้วย

(อุตสาหกรรมเครื่องมุกของไทย 45)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "เครื่องมุก" ในประโยคหน้าคือ "ชาวต่างประเทศ" ส่วนบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังซ้ำกับบุพบทวลีลดฐานะ

4) หน่วยกรรมตรงและหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงและหน่วยประธานในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

มุกที่ใ้ประดับเครื่องมุกนั้น | เป็น | หอยมุกโข่ง // ช่างมุก | จะเลือก
ใจ | แต่เปลือกหอย | เท่านั้น // โดยที่ | ชาวบ้านที่มีอาชีพหาหอย | จะขาย |
หอยมุกโข่ง | ให้ช่างมุกเป็นประจำ

(อุสสาหกรรมเครื่องมุกของไทย 71)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงประโยคหน้า คือ "หอยมุกโข่ง" ส่วนบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "ช่างมุก"

5) หน่วยกรรมตรงทั้ง 2 หน่วย หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงใน 2 ประโยคที่มาข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

เราไม่ควรเห็นใจคนรวยเป็นอย่างยิ่ง // เมื่อเจ็บไข้ขึ้นมา // เพราะ |
คนรวย | มี | ยาหลายขนาน // แต่ | เรา | สงสาร | คนจนที่ป่วยไข้ //
หมอซึ่งได้ชื่อว่ายูเลียสละ | ควรจะส่ง | ยาทุกขนาน | ไปให้คนจนที่ป่วยไข้นั้น
บาง

(ชีวิตนี้ยังมีหวัง 5)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า คือ "ยา" คือ "คนจนที่ป่วยไข้" ส่วนบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า

6) หน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลฐานะ หน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลฐานะใน
 ปรโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลฐานะในปรโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่าง
 อย่างเช่น

ไทย | ส่ง | เครื่องมุก | ไปขายให้ชาวต่างประเทศ // ญี่ปุ่น | ก็ส่ง |
 เครื่องมุก | ไปขายให้ชาวต่างประเทศ เช่นกัน

(อุตสาหกรรมเครื่องมุกของไทย 83)

หน่วยกรรมตรงในปรโยคหลังซ้ำกับหน่วยกรรมตรงในปรโยคหน้าคือ "เครื่อง
 มุก" ส่วนบุพพทวลีลฐานะในปรโยคหลังซ้ำกับบุพพทวลีลฐานะในปรโยคหน้าคือ
 "ชาวต่างประเทศ"

7) บุพพทวลีลฐานะและหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลฐานะใน
 ปรโยคหลังซ้ำกับบุพพทวลีลฐานะและหน่วยประธานในปรโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

บริษัท | จะส่ง | ตัวอย่างสินค้า | ไปให้ตัวแทนที่อยู่ต่างจังหวัดต่าง ๆ //
 หรือไม่กี่ | ร้านค้าในแต่ละจังหวัด | ส่ง | ตัวแทนที่อยู่ต่างจังหวัดต่าง ๆ | มา
 ให้บริษัท

(ปัจจัยสำคัญในการกำหนดหน้าของอุตสาหกรรม 30)

หน่วยกรรมตรงในปรโยคหลังซ้ำกับบุพพทวลีลฐานะในปรโยคหน้า คือ
 "ตัวแทนที่อยู่ต่างจังหวัดต่าง ๆ" ส่วนบุพพทวลีลฐานะในปรโยคหลังซ้ำกับบุพพทวลี
 ลฐานะในปรโยคหน้าคือ "บริษัท"

8) บุพพทวลีลฐานะทั้ง 2 หน่วย หน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลฐานะในปรโยค
 หลังซ้ำกับบุพพทวลีลฐานะใน 2 ปรโยคที่มาข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

เรื่องที่เป็นอุทาหรณ์นั้น เป็นสิ่งที่เราควรใส่ใจบ้าง // จะยกตัวอย่าง
 ให้เห็นประจักษ์คือ // ลูกแสนแฉะ | ผัก | ของที่ขโมยได้ | ไว้กินนม //

บังเอิญ | พลเมืองที่ซึ่งรู้เห็นการกระทำโดยตลอด | ไปแจ้ง | ความ | แก่ตำรวจ
 // ในที่สุด | เจ้าทรัพย์ | ก่สง | แม่ | ไทแก่ตำรวจ //

(ระเบียบวินัยเขาวจน 26)

หน่วยกรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับบุพพทวลีคือ "แม่"
 ส่วนบุพพทวลีคือ "ตำรวจ"

ค) หน่วยประธาน หน่วยกรมตรงและบุพพทวลี ซึ่งเป็นหน่วยของหน่วยแก่นใน
กริยาวลี

หน่วยประธาน หน่วยกรมตรง และบุพพทวลีอาจจะซ้ำกับหน่วยใดหน่วย
 หนึ่งประโยคหน้าได้ เท่าที่พบมีเพียงตัวอย่างเดียว คือหน่วยประธาน หน่วยกรมตรง
 และบุพพทวลีซ้ำกับหน่วยประธาน 3 หน่วย ในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

เด็กที่ที่จะต้องระเบียบเขาวจน // เพราะ | ระเบียบเขาวจน | เป็น |
 เครื่องเหนียวรังจิตใจ // เขาวจน | จะได้เป็น | คนดี // และ | ความ
 คุ่มครอง | ก็เป็น | ของคุณกับระเบียบนั้น | คว้ย // ดังนั้น | ระเบียบ
 เขาวจน | จึงมอบ | ความคุ่มครอง | ให้แก่เขาวจนทุกวิถีทาง

(ระเบียบวินัยเขาวจน 21)

หน่วยประธานในประโยคหลังซ้ำกับ หน่วยประธานในประโยคหน้า คือ "ระเบียบ
 เขาวจน" หน่วยกรมตรงในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ
 "ความคุ่มครอง" และ บุพพทวลีคือ "ระเบียบเขาวจน"

ตอนที่ 2 การไม่ปรากฏ

ถ้าส่วนของประโยคส่วนใดได้ปรากฏแล้วในประโยคหน้า ส่วนของประโยคส่วนนั้นอาจจะไม่ปรากฏในประโยคหลังก็ได้ เท่าที่สำรวจจากข้อมูล พบว่ามีแต่นามวลี และบุพบทวลี เท่านั้นที่ไม่ปรากฏ ดังนั้นเราจึงอาจกล่าวถึงการไม่ปรากฏในหัวข้อต่อไปนี้

นามวลี

บุพบทวลี

นามวลีและบุพบทวลี

นามวลี

เราอาจพิจารณานามวลีที่ไม่ปรากฏได้ในเรื่องต่อไปนี้คือ

- ก. หน้าที่ของนามวลีที่ไม่ปรากฏ
- ข. องค์ประกอบของนามวลีที่ไม่ปรากฏ

ก. หน้าที่ของนามวลีที่ไม่ปรากฏ

นามวลีจะทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยคคือ ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน หรือหน่วยกรรมตรง ในประโยคเดียวกันอาจจะมีนามวลีทำหน้าที่ดังนี้

1. หน่วยประธาน (ป)
2. หน่วยกรรมตรง (ท)
3. หน่วยประธาน (ป) และหน่วยกรรมตรง (ท)

1. หน่วยประธาน (ป) หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏนั้นอาจจะเป็นหน่วยใดหน่วยหนึ่งดังต่อไปนี้ในประโยคหน้า

- ก. หน่วยประธาน (ป)
- ข. หน่วยกรรมตรง (ท)

ก) หน่วยประธาน (ป) หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

การติดต่อกับช่างทางไปรษณีย์ในปัจจุบันนี้ | รวดเร็ว สะดวกสบาย //
นอกจากนั้นแล้ว | (ป) | ยังปลอดภัยอีกด้วย

(บทบาทของการไปรษณีย์ ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 5)

หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง ตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้า คือ "การติดต่อกับช่างทางไปรษณีย์ในปัจจุบันนี้"

ข) หน่วยกรรมตรง (ต) หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว | ทรงตั้ง | กิจการเสือป่า ขึ้น //
ต่อมา | (ป) | ได้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น // มีสมาชิกเสือป่าเพิ่มมากขึ้น //

(กิจการรักษาคนแดนในรัชกาลที่ 6. 8)

หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ "กิจการเสือป่า"

2. หน่วยกรรมตรง (ต) หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏนั้นอาจจะเป็นหน่วยใดหน่วยหนึ่งดังต่อไปนี้ในประโยคหน้า

ก) หน่วยประธาน (ป)

ข) หน่วยกรรมตรง (ต)

ก) หน่วยประธาน (ป) หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง ตรงกับ

หน่วยประธานในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

พระมหากษัตริย์ราชเจ้า ทรงเห็น ว่าคนไทยควรมีประชาธิปไตย // การ
ปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็น สิ่งที่คนไทยยอมรับได้ // ค่าย
พระปรีชาอันทรงเห็นการณ์ไกล พระองค์ ทรงเริ่มปลูกฝัง (๑) ให้กับ
ประชาชนอย่างค่อยเป็นค่อยไป

(การปลูกฝังเยาวชนของชาติในรัชกาลที่ 6. 7)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้า
คือ "การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น"

ข) หน่วยกรรมตรง (ค) หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับ
หน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

เมื่อ ไทย ได้รับ ศิลปการทำเครื่องดนตรีมาจากเปอร์เซีย แล้ว //
ไทย ก็คิดแปลงแก้ไข (๑) บ้าง

(อุตสาหกรรมเครื่องดนตรีของไทย 87)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยค
หน้า คือ "ศิลปการทำเครื่องดนตรี"

3. หน่วยประธาน (ป) และ หน่วยกรรมตรง (ค) นามวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน
กับนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังที่ไม่ปรากฏนั้น อาจจะเป็นนามวลี
ที่ทำหน้าที่ดังต่อไปนี้ในประโยคหน้า

- ก) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย
- ข) หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง
- ค) หน่วยกรรมตรงและหน่วยประธาน
- ง) หน่วยกรรมตรงทั้ง 2 หน่วย

ก) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏ
ในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานใน 2 ประโยคที่มาข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

ในการแกะสลักนั้น | ช่าง | จะต้องระมัดระวังพิถีพิถันมาก // วัตถุที่
จะแกะ | อาจเสียได้ // (ป) | จึงต้องแกะ | (๓) | ด้วยเครื่องมือ
ชนิดที่ดีที่สุด

(อุตสาหกรรมการแกะสลักของไทย 80)

หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วย
ประธานคือ "ช่าง" และหน่วยประธานคือ "วัตถุที่จะแกะ" ในประโยคหน้าตามลำดับ

ข) หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง หน่วยประธาน และหน่วยกรรมตรงที่ไม่
ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าตามลำดับ
ตัวอย่างเช่น

คณะผู้พิพากษาจากอังกฤษได้ตัดสินอย่างยุติธรรม // คือ พ้อคำฮอดันดา
โปรตุเกส | ต้องชำระ | ค่าปรับซึ่งเป็นสินค้าหลายชนิด | ให้แก่ไทย //
พวกพ้อคำดังกล่าวต้องยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขโดยดี // เพราะการแย่งเขต
การค้านี้เอง | (ป) | จึงต้องยอมชำระ | (๓) | อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

(กฎหมายและการปกครองตั้งแต่แผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่หนึ่ง
ถึงแผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ 17)

หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วย
ประธาน และหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าตามลำดับคือ "พ้อคำฮอดันดาโปรตุเกส"
และ "ค่าปรับซึ่งเป็นสินค้าหลายชนิด"

ค) หน่วยกรรมตรงและหน่วยประธาน หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงที่ไม่
ปรากฏในประโยคหลัง ตรงกับหน่วยกรรมตรงและหน่วยประธานในประโยคหน้าตามลำดับ
ตัวอย่างเช่น

หลักของการเขียนจดหมายรักข้อหนึ่ง เป็นสิ่งที่พึงจำ // กล่าวคือ ฝ่ายชาย ต้องคิดก่อน ฝ่ายหญิง ก่อน // เมื่อนั้นแหละ (๗) จึงจะสนองตอบ (๗) ในคราวต่อมา

(มีรูปภาพสไลด์เพราะจดหมายเป็นสื่อ 6)

หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงและหน่วยประธานในประโยคหน้าตามลำดับ คือ "ฝ่ายหญิง" และ "ฝ่ายชาย"

ง) หน่วยกรรมตรงทั้ง 2 หน่วย หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับ หน่วยกรรมตรงใน 2 ประโยคที่มาข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

ในงานนั้นประเภทต่าง ๆ นั้น ใครก็ตาม จะคงไม่จุกจิกกวนใจ ข้าง เป็นเด็กซาด // เพราะ สิ่งที่น่าแปลก คือ เครื่องเคลือบดินเผา // ผู้ว่าจ้างจะตั้งใจเย็น // และแล้ว (๗) ก็จะเป็น (๗) จนเสร็จในที่สุด

(อุคสากรรมเครื่องเคลือบดินเผาไทย 17)

หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับ หน่วยกรรมตรงคือ "ข้าง" และหน่วยกรรมตรงคือ "เครื่องเคลือบดินเผา" ในประโยคหน้าตามลำดับ

ข. องค์ประกอบของนามวลีที่ไม่ปรากฏ

องค์ประกอบของนามวลีที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังอาจ เป็นอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

1. หน่วยหลัก
2. หน่วยขยายนาม
3. หน่วยหลักและส่วนขยายนาม

1. หน่วยหลัก

หน่วยหลักที่ไม่ปรากฏจะตรงกับหน่วยหลักของนามวลีในประโยคหน้าซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

ก) นามวลีในประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยหลักหน่วยเดียวแล้วหน่วยหลักไม่ปรากฏในประโยคหลัง

ข) นามวลีในประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยหลักและส่วนขยายนาม แล้วหน่วยหลักไม่ปรากฏในประโยคหลัง

ก) นามวลีในประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยหลักหน่วยเดียวแล้ว หน่วยหลักไม่ปรากฏในประโยคหลัง ตัวอย่างเช่น

"พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว | ทรงปรับปรุงบ้านเมืองหลาย
ด้าน // เช่น | (๘) | ทรงตั้งกองลูกเสือป่าขึ้น
(การปลุกฝังเยาวชนของชาติในรัชกาลที่ 6. 10)

นามวลีในประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยหลักหน่วยเดียวแล้วหน่วยหลักไม่ปรากฏในประโยคหลังคือ "พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว"

ระเบียบวินัยเยาวชน | คอยบังคับให้เยาวชนในปัจจุบันประพฤติอยู่ในกรอบ
ของความสงบเรียบร้อยและความเจริญ // และ | (๙) | ทำให้เยาวชน
ผู้มีระเบียบวินัยนั้น ก้าวขึ้นไปกุมระคาอนาคคของบ้านเมืองในขั้นต่อไป
(ระเบียบวินัยเยาวชน 13)

นามวลีในประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยหลักหน่วยเดียว แล้วหน่วยหลักไม่ปรากฏในประโยคหลัง คือ "ระเบียบวินัยเยาวชน"

ข) นามวลีในประโยคหน้าประกอบด้วยหน่วยหลักและส่วนขยายนามแล้ว หน่วยหลักไม่ปรากฏในประโยคหลัง

ส่วนขยายนามที่เหลืออยู่ในประโยคหลังอาจมีลักษณะดังนี้

- 1) ส่วนขยายนามที่เหลืออยู่ในประโยคหลังซ้ำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้า
- 2) ส่วนขยายนามที่เหลืออยู่ในประโยคหลังไม่ซ้ำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้า

1) ส่วนขยายนามที่เหลืออยู่ในประโยคหลังซ้ำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้า

ตัวอย่าง เช่น

ประเทศฝรั่ง | บางประเทศ | เข้ามาทัดต่อกับกรุงศรีอยุธยาด้วยเรื่องการค้าก่อน // (ค) | บางประเทศ | ก็เข้ามาทัดต่อกับเรื่องการทูตโดยตรง
(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี 12)

หน่วยหลักที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังคือ "ประเทศฝรั่ง" ส่วนขยายนามที่เหลืออยู่ซ้ำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้าคือ "บางประเทศ"

นักศึกษาแพทย์ | บางคน | ก็สำเร็จวิชาชีพในประเทศไทยแล้ว //
(ค) | บางคน | ก็กำลังเรียนอยู่

(วิวัฒนาการของโรงเรียนศิริราชหลังสงครามโลกครั้งที่ 2. 130)

หน่วยหลักที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง คือ "นักศึกษาแพทย์" ส่วนส่วนขยายนามที่เหลืออยู่ซ้ำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้าคือ "บางคน"

2) ส่วนขยายนามที่เหลืออยู่ในประโยคหลังไม่ซ้ำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้า

ตัวอย่าง เช่น

ผู้ผลิตได้ประดิษฐ์ | สินค้าที่ลดกรรม | ต่าง ๆ มากมายหลายสิบแบบ //
(ค) | แต่ละชิ้น | นอกจากจะสวยงามตามคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทแล้ว // รูปทรงก็เหมาะสม // ลวดลายก็เกิน

(ความก้าวหน้าของสินค้าที่ลดกรรมไทย 14)

หน่วยหลักที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง คือ "ลีนคัทถกรรม" ส่วนขยายนามที่
เหลืออยู่ คือ "แต่ละชั้น" ไม่ซ้ำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้า คือ "ต่าง ๆ มากมาย
หลายสิบแบบ

พม่า	บางกุ่ม	บุกเข้าเผาบ้านเรือนของราษฎร	//	(ก)
บางหมูบางเหล่า	ก็	เข้าปล้นเอาทรัพย์สินมบัติจากราษฎร		

(การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก 6)

หน่วยหลักที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังคือ "พม่า" ส่วนส่วนขยายนามที่เหลืออยู่
คือ "บางหมูบางเหล่า" ไม่ซ้ำกับส่วนขยายนามในประโยคหน้า คือ "บางกุ่ม"

2. ส่วนขยายนาม

ที่ส่วนขยายนามไม่ปรากฏจะตรงกับส่วนขยายนามของนามวลีในประโยคหน้า
หน่วยหลักที่เหลืออยู่อาจมีลักษณะ ดังนี้

- ก) หน่วยหลักในประโยคหลังที่เหลืออยู่ซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้า
- ข) หน่วยหลักในประโยคหลังที่เหลืออยู่ไม่ซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้า

ก) หน่วยหลักในประโยคหลังที่เหลืออยู่ซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้า

ตัวอย่างเช่น

การจักสาน	ในประเทศไทยเรา	เริ่มมีมานานแล้ว	//	แต่หาหลัก
ฐานยืนยันไม่ได้	//	การจักสาน	(ข)	เป็นงานฝีมือซึ่งอาจถือ

ว่าเป็นงานศิลปะประเภทหนึ่ง

(การจักสานของไทย 27)

ส่วนขยายนาม คือ "ในประเทศไทยเรา" ไม่ปรากฏในประโยคหลัง ปรากฏ
แต่หน่วยหลักซึ่งซ้ำกับหน่วยหลักในประโยคหน้า คือ "การจักสาน"

สัญญาการค้า | ที่ไทยทำกับฮอลันดา | ทำให้ไทยต้องเสียเปรียบเรื่อยมา
 // ต่อมาภายหลังไทยก็ได้แก้ไข | สัญญาการค้า | (๗๘) | เสียใหม่
 (บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็น
 ราชธานี 5)

ส่วนขยายนาม คือ "ที่ไทยทำกับฮอลันดา" ไม่ปรากฏในระโยคหลัง ปรากฏ
 แต่หน่วยหลักซึ่งซ้ำกับหน่วยหลักในระโยคหน้าคือ "สัญญาการค้า"

ข) หน่วยหลักในระโยคหลังที่เหลืออยู่ไม่ซ้ำกับหน่วยหลักในระโยคหน้า
 ตัวอย่างเช่น

การจักสาน | ในบ้านเรา | เป็นหน้าที่ของผู้ชายที่เป็นพ่อเรือนหรือคนแก่
 เข่าที่ไปทำไรไถนาไม่ได้ // ส่วน | การทอผ้า | (๗๘) | เป็นหน้าที่
 ของผู้หญิงที่ว่างจากงานบ้านงานครัวเช่นกัน
 (การจักสานของไทย 178)

ส่วนขยายนาม คือ "ในบ้านเรา" ไม่ปรากฏในระโยคหลังปรากฏแต่หน่วย
 หลัก คือ "การทอผ้า" ซึ่งไม่ซ้ำกับหน่วยหลักในระโยคหน้า คือ "การจักสาน"

3. หน่วยหลักและส่วนขยายนาม

นามวลีในระโยคหลังอาจไม่ปรากฏทั้งหน่วยหลักและส่วนขยายนาม
 ตัวอย่างเช่น

อุตสาหกรรมเครื่องเงิน | ของไทยในปัจจุบันนี้ | ให้คุณค่าแก่ประชาชน
 ชาวไทยเราและประเทศชาติอย่างมากมาย // พวกเราทั้งหลายควรร่วม
 ใจสนับสนุนและส่งเสริม | (๗) | (๗๘) | อย่างจริงจัง
 (อุตสาหกรรมเครื่องเงินไทย 78)

หน่วยหลัก คือ "อุตสาหกรรมเครื่องเงิน" และส่วนขยายนาม คือ "ของไทยในปัจจุบันนี้" ไม่ปรากฏในประโยคหลังเพราะได้กล่าวถึงแล้วในประโยคหน้า

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม | ซึ่งมีหน้าที่ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมที่จำเป็นแก่
 ประเทศและส่งเสริมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้เจริญยิ่งขึ้นนั้น | ย่อม
 จะเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมหล่อพระพุทธรูปของไทยเป็นอย่างดีอยู่แล้ว
 // และ (ก) (๗๖) คงจะปรับปรุงส่งเสริม
 อุตสาหกรรมในคานดังกล่าวนี้ให้เจริญยิ่งขึ้นต่อไป

(อุตสาหกรรมหล่อพระพุทธรูปและเครื่องโลหะ 103)

หน่วยหลัก คือ "กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม" และส่วนขยายนามคือ "ซึ่งมีหน้าที่ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมที่จำเป็นแก่ประเทศและส่งเสริมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้เจริญยิ่งขึ้นนั้น" ไม่ปรากฏในประโยคหลังเพราะได้กล่าวถึงแล้วในประโยคหน้า

บุพบทวลี¹

บุพบทวลีที่เป็นส่วนขยายของกริยาวลี แสดงความสัมพันธ์ของประโยคในคานการ ไม่ปรากฏคือ บุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังอาจไม่ปรากฏเพราะได้กล่าวถึงแล้วในประโยคหน้า ส่วนบุพบทวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงนั้น เท่าที่สำรวจจากข้อมูลไม่ได้ แสดงความสัมพันธ์ของประโยคในคานการไม่ปรากฏเลย ตัวอย่าง เช่น

ตัวอย่างรายการต่าง ๆ | ผู้แทนจำหน่าย | ไต่ส่งไป | ให้ลูกค้าแล้ว //
 รวมทั้งสินค้าที่สั่งซื้อ | ผู้แทนจำหน่าย | ก็ไต่ส่งไปให้ _____ เหมือนกัน

(อุตสาหกรรมการแกะสลักของไทย 112)

¹ คังได้กล่าวไว้แล้วว่า องค์ประกอบของบุพบทวลี คล้ายคลึงกับองค์ประกอบของนามวลี เราจึงจะไม่กล่าวถึงองค์ประกอบของบุพบทวลีให้เป็นการซ้ำซาก

บุพพทวีสี่ลक्षणะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพพทวีสี่ลक्षणะในประโยคหน้า คือ "ลูกคา"

นามวลีและบุพพทวีสี่

นามวลีและบุพพทวีสี่อาจมีความสัมพันธ์กันได้ในด้านกรไมปรากฏ เราจึงอาจพิจารณาหน้าที่ของนามวลีและบุพพทวีสี่ที่ไม่ปรากฏได้ในหัวข้อต่อไปนี้

- ก. บุพพทวีสี่ในประโยคหลังไม่ปรากฏเพราะตรงกับนามวลีในประโยคหน้า
- ข. นามวลีในประโยคหลังไม่ปรากฏเพราะตรงกับบุพพทวีสี่ในประโยคหน้า
- ค. นามวลีในประโยคหลังไม่ปรากฏเพราะตรงกับนามวลีและบุพพทวีสี่ในประโยคหน้า
- ง. นามวลีและบุพพทวีสี่ในประโยคหลังไม่ปรากฏเพราะตรงกับนามวลีและบุพพทวีสี่ในประโยคหน้า

ก. บุพพทวีสี่ในประโยคหลังไม่ปรากฏเพราะตรงกับนามวลีในประโยคหน้า

บุพพทวีสี่ซึ่งลक्षणะเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีอาจไม่ปรากฏเพราะตรงกับนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยคในประโยคหน้า หน่วยใดหน่วยหนึ่งดังต่อไปนี้คือ

1. หน่วยประธาน (ป)
2. หน่วยกรรมตรง (ต)

1. หน่วยประธาน (ป) บุพพทวีสี่ซึ่งลक्षणะเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีซึ่งไม่ปรากฏในประโยคหลัง เพราะตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ฮอลันดา นำเรือมาสู่ไทย // เปิดคอม อ่าวไทย
 ไว้ // ยื่นคำขาด // เพื่อให้ฝ่ายไทยชดใช้
 ค่าเสียหาย // ในกรณีที่ไทยยึดเรือสินค้ามา // ในที่สุดไทย
 ก็ต้องเสียค่าชดใช้และค่าปรับให้ _____ ไป ด้วยความจำยอม

(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็น
 ราชธานี 14)

บุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง ตรงกับหน่วยประธานในประโยค
 หน้า คือ "ฮอลันดา"

2. หน่วยกรรมตรง (ต) บุพบทวลีซึ่งลดฐานะเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่น
 ในกริยาวลีไม่ปรากฏในประโยคหลัง เพราะตรงกับ หน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า
 ตัวอย่างเช่น

ประเทศอังกฤษพยายามทำดีต่อไทย // โดยส่งอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ
 มาให้ // แต่ในขณะเดียวกัน _____ ก็ไปช่วยพม่า // เพื่อ
 รบกับไทย // และอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ นั้น _____ ก็แอบลัก
 ลอบส่งไปให้ _____ เสมอ ๆ

(บทบาทของชาวอังกฤษในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
 เป็นราชธานี 12)

บุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง ตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยค
 หน้าคือ "พม่า"

ข. นามวลีในประโยคหลังไม่ปรากฏเพราะตรงกับบุพบทวลีในประโยคหน้า

ในบางกรณีนามวลีในประโยคหลังไม่ปรากฏ เพราะตรงกับบุพบทวลีซึ่งลดฐานะ
 เป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีในประโยคหน้านามวลีในประโยคหลังอาจทำหน้าที่
 ดังนี้

1. หน่วยประชาชน (ป) หน่วยประชาชนไม่ปรากฏเพราะตรงกับพบทวลีลค
 ฐานะ ตัวอย่าง เช่น

อนาคตสดใส | ขึ้นอยู่ | กับความพยายาม // ความพยายาม | สร้าง
 ความเจริญ | ให้แก่เยาวชนผู้ซึ่งรักการเรียน // ฉะนั้น | สิ่งที่น่า
 ทั้งหลายนั้น | (ป) | อาจจะใช้ความภาคภูมิใจและความตั้งใจและพยายาม
 ยิ่ง

(ชีวิตนี้ยังมีหวัง 7)

หน่วยประชาชนที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับพบทวลีลคฐานะในประโยค
 หน้าคือ "เยาวชนผู้ซึ่งรักการเรียน"

2. หน่วยกรรมตรง (ต) หน่วยกรรมตรงไม่ปรากฏเพราะตรงกับพบทวลี
 ลคฐานะตัวอย่าง เช่น

รัชกาลที่ 6 | ทรงเริ่มปลูกฝัง | ประชาธิปไตย | ให้แก่ประชาชน //
 โดยที่ | พระองค์ | ทรงกระตุนชักจูง | (ต) | อยู่ตลอดเวลา

(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปลูกใจประชาชนชาว
 ไทยให้รักชาติอย่างไร 11)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับพบทวลีลคฐานะในประโยค
 หน้าคือ "ประชาชน"

ค. นามวลีในประโยคหลังไม่ปรากฏเพราะตรงกับนามวลีและพบทวลีในประโยค
หน้า อาจจะกล่าวโดยละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. หน่วยประชาชนที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประชาชน ส่วนหน่วย
กรรมตรงที่ไม่ปรากฏนั้น ตรงกับพบทวลีซึ่งลคฐานะ เป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยา
วลี ตัวอย่าง เช่น

ไทย | ส่ง | ชาว | ไปให้ลาว // นอกจากนี้ | (๗) | ยังได้
 ช่วยเหลือ | (๗) | ในทุกด้านอีกด้วย

(บทบาทของการไปรษณีย์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง
 ประเทศ 7)

หน่วยราชการที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยราชการคือ "ไทย"
 ในประโยคหน้าและหน่วยกรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพบทวลีลดฐานะใน
 ประโยคหน้าคือ "ลาว"

2. หน่วยราชการที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรมตรง ส่วน
หน่วยกรมตรงที่ไม่ปรากฏนั้นตรงกับบุพบทวลีซึ่งลดฐานะเป็นหน่วยขยายของหน่วยแกน
ในกริยาวลี

รัฐบาล | ส่ง | ผู้เชี่ยวชาญการเพาะปลูก | ไปให้กับชาวไร่ // เมื่อ
 ไปถึง // (๗) | ก็ได้ช่วยเหลือ | (๗) | อย่างเต็มความ
 สามารถ

(การเกษตรในปัจจุบัน 15)

หน่วยราชการที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรมตรงในประโยค
 หน้า คือ "ผู้เชี่ยวชาญการเพาะปลูก" และ หน่วยกรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง
 ตรงกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "ชาวไร่"

3. หน่วยราชการที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพบทวลีซึ่งลดฐานะเป็น
หน่วยขยายของหน่วยแกนในกริยาวลี ส่วนหน่วยกรมตรงที่ไม่ปรากฏนั้นตรงกับหน่วยประ-
ธานในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ราษฎร | ทองส่ง | ชาว | มาให้กลุ่มสหกรณ์ // เพื่อไว้เป็นกองกลาง
 // โดยที่คนกลางจะได้นำประมูลซื้อไป // นโยบายนี้เป็นนโยบายที่ดี
 // เพราะ | (๗) | ได้ส่งเสริม | (๗) | โดยอ้อม

(การเกษตรในปัจจุบัน 18)

หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "กลุ่มสหกรณ์" และหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "ราษฎร"

4. หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง ตรงกับบุพบทวลีซึ่งลดฐานะเป็นหน่วยขยายของหน่วยแทนในกริยาวลี ส่วนหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏนั้นตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

เมื่อบุรุษไปรษณีย์มากคกริ่งหน้าบ้าน // บุรุษไปรษณีย์ | ส่ง | จดหมาย
รัก | ให้รับ // (๗) | ก็จะรับอ่าน | (๓) | ทันทีอย่าง
ใจจืดใจจ่อ

(จดหมายรักในวรรณคดีไทย 7)

หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "ผู้รับ" และหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ "จดหมายรัก"

ง. นามวลีและบุพบทวลีในประโยคหลังไม่ปรากฏเพราะตรงกับนามวลีและบุพบทวลีในประโยคหน้า นามวลีและบุพบทวลีที่ไม่ปรากฏอาจทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. หน่วยประธานและบุพบทวลีซึ่งลดฐานะ เป็นหน่วยขยายของหน่วยแทนในกริยาวลี
2. หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีซึ่งลดฐานะ เป็นหน่วยขยายของหน่วยแทนในกริยาวลี
3. หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง และบุพบทวลีลดฐานะซึ่งเป็นหน่วยขยายของหน่วยแทนในกริยาวลี

1. หน่วยประธานและบุพบทวลีซึ่งลดฐานะเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี
หน่วยประธานและบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังที่ไม่ปรากฏอาจจะตรงกับหน่วยใดหน่วย
หนึ่ง ดังต่อไปนี้ในประโยคหน้า

- ก) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย
- ข) หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง
- ค) หน่วยประธานและบุพบทวลีลดฐานะ
- ง) หน่วยกรรมตรงและหน่วยประธาน
- จ) หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลดฐานะ
- ฉ) บุพบทวลีลดฐานะและหน่วยประธาน

ก) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย หน่วยประธานและบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏ
ในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานใน 2 ประโยคที่มาข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

ในกรณีที่จะจดหมายไปรษณีย์ของผู้ส่ง มาตักคางอยู่ที่ ทำการไปรษณีย์เขต
ต่าง ๆ // และไม่ปรากฏผู้รับ // บุรุษไปรษณีย์ ไม่ได้ทิ้ง // (๑๖)
ไว้ // แต่ (๑) // จะจ่ายเงิน | จดหมายและพัสดุที่ตักคางนั้น | ไป
ให้ _____ วันที่ _____

(การเขียนจดหมายได้ประโยชน์ 14)

หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้า
คือ "บุรุษไปรษณีย์" และบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธาน
ในประโยคหน้าคือ "ผู้ส่ง"

ข) หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง หน่วยประธานและบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่
ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าตามลำดับ
ตัวอย่างเช่น

๒ | ๓ | ๓ | ๓ |
 สมากม | โคช่วยเหลือ | ชาวสลัม | ตลอดจน // ในตอนหลัง | ch |
 ก็ยังส่ง | เงิน | ไปให้ _____ อีก //

(ชีวิตนี้ยังมีหวัง 15)

หน่วยประสานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประสานในประโยคหน้า คือ "สมากม" และบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ "ชาวสลัม"

ค) หน่วยประสานและบุพบทวลีลดฐานะ หน่วยประสานและบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง ตรงกับหน่วยประสานและบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

ฮอดันคา | ตั้งใจจะคืน | เรือสินค้าที่ยึดไว้ | ให้โปรตุเกสมานานแล้ว //
 พอดีไทยรบกับพม่า // และพม่าขาดแคลนเสบียงอาหารเป็นอย่างมาก //
 ค่ายเหตุตั้งแถวนี้ | (๒) | จึงต้องยอมคืน | เรือสินค้านั้น | ให้ _____
 ไป

(บทบาทของฮอดันคาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็น
 ราชธานี 12)

หน่วยประสานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประสานในประโยคหน้า คือ "ฮอดันคา" และบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าคือ "โปรตุเกส"

ง) หน่วยกรรมตรงและหน่วยประสาน หน่วยประสานและบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงและหน่วยประสานในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

ผู้รับ | จะต้องขอคุณ | บุษไปรษณีย์ // เมื่อ | (๗) | นำ |
 จดหมาย | ส่งให้ _____ ทุกครั้ง
 (เขียนจดหมายได้ประโยชน์ 20)

หน่วยประชาชนที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า
 คือ "บุษไปรษณีย์" และบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประชาชน
 ในประโยคหน้าคือ "ผู้รับ"

จ) หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลดฐานะ หน่วยประชาชนและบุพบทวลีลดฐานะ
 ที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลดฐานะในประโยคหน้าตาม
 ลำดับ ตัวอย่างเช่น

หลังจากที่ | ทางอำเภอ | ส่ง | ผู้อำนวยการทางเกษตร | ไปให้กลุ่มชาวสวน
 ชาวไร่แล้ว // (๗) | ก็ได้แนะนำและสอน | วิธีการปลูกแบบใหม่ |
 ให้ _____ อย่างทั่วถึงกัน
 (การเกษตรกรรมในปัจจุบันนี้ 21)

หน่วยประชาชนที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยค
 หน้าคือ "ผู้อำนวยการทางเกษตร" และ

ฉ) บุพบทวลีลดฐานะและหน่วยประชาชน หน่วยประชาชนและบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่
 ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพบทวลีลดฐานะและหน่วยประชาชนในประโยคหน้าตามลำดับ
 ตัวอย่างเช่น

เมื่อลูกซึ่งอยู่ในต่างแดน มีงานทำดีแล้ว // ลูก | ก็จะส่ง | เงิน | มา
 ให้แม่ // ในทำนองเดียวกัน | (๗) | ก็จะจัดส่ง | เครื่องกินแบบ
 ไทย ๆ | ไปให้ _____

(ประโยชน์ของการเขียนจดหมาย 9)

หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพบทวลีลक्षणะในประโยคหน้าคือ "แม่" และบุพบทวลีลक्षणะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพบทวลีลक्षणะในประโยคหน้าคือ "ลูก"

2. หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีซึ่งลक्षणะเป็นหน่วยขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลี หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลक्षणะที่ไม่ปรากฏนั้นอาจตรงกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งดังต่อไปนี้ ในประโยคหน้า

- ก) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย
- ข) หน่วยกรรมตรงและหน่วยประธาน
- ค) หน่วยประธานและหน่วยบุพบทวลีลक्षणะ
- ง) หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง
- จ) หน่วยกรรมตรง ทั้ง 2 หน่วย
- ฉ) หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลक्षणะ

ก) หน่วยประธานทั้ง 2 หน่วย หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลक्षणะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานใน 2 ประโยคที่มาข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

ฝรั่งเศส | มี | เลหฺเหลียม | มาก // อ่างสิทธิต่าง ๆ อยู่บ่อย //
 เป็นคนว่า | ดินแดนบางส่วน | เป็น | สมบัติของเขมร | มาก่อน // ค่าย
 ฆราวาสที่ถูกบังคับ | ไทย | จึงต้องยอมคืน | (๓) | ให้ | ไป

(การป้องกันประเทศของ ร.5 17)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "ดินแดนบางส่วน" และบุพบทวลีลक्षणะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "ฝรั่งเศส"

ข) หน่วยกรรมตรงและหน่วยประชาชน หน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลฐานะที่ไม่ปรากฏตรงกับหน่วยกรรมตรงและหน่วยประชาชนในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

ในโอกาสที่ | นักวิชาการ | ต้องการขอ | เอกสารทางวิชาการ | จากกรม
ไปรษณีย์ // โดยมีหนังสืออย่างเป็นทางการแนบมาด้วย // จากนั้น |
กรมไปรษณีย์ | ก็จะจัดส่ง | (๑) | ไปให้ - อย่างพร้อมมูล
(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อการศึกษา 9)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าคือ "เอกสารทางวิชาการ" และบุพพทวลีลฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประชาชนในประโยคหน้าคือ "นักวิชาการ"

ค) หน่วยประชาชน และบุพพทวลีลฐานะ หน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประชาชนและบุพพทวลีลฐานะในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

เพราะ | พืชพันธุ์ที่ทดลองแล้ว | ให้ | คุณค่าและประโยชน์ | แก่ชาวไร่
มาก // รัฐบาล | จึงจะจัดการส่ง | (๑) | ไปให้ - โดยถ้วน
// เพื่อที่ชาวไร่จะได้นำไปแพร่หลายต่อไป
(การเกษตรกรรมในปัจจุบัน 14)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประชาชนในประโยคหน้าคือ "พืชพันธุ์ที่ทดลองแล้ว" และบุพพทวลีลฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับบุพพทวลีลฐานะในประโยคหน้าคือ "ชาวไร่"

ง) หน่วยประชาชนและหน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับ หน่วยประชาชนและหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้าตามลำดับ ตัวอย่างเช่น

เลื้อหนาว | จำเป็น | แก่ผู้ยากไร้ | เป็นที่สุด // ดังนั้น | สมากมสง-
 เกราะซึ่งไค้ตระหนักในข้อนี้ดี | จึงไค้ส่ง | (๓) | ไปให้

(บทบาทของสมากมต่าง ๆ ในประเทศไทย 29)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้า
 คือ "เลื้อหนาว" และบุพบทที่ลึคฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงใน
 ประโยคหน้าคือ "ผู้ยากไร้"

จ) หน่วยกรรมตรงทั้ง 2 หน่วย หน่วยกรรมตรงและบุพบทลึคฐานะที่ไม่ปรากฏ
 ในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงใน 2 ประโยคที่มาข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

เมื่อ | ชวานา | ไค้ | ชาว | มาป็นี // ชวานา | จะนึ้ถึง | กลุ่มส-
 ภรณ์ | ขึ้นมาทันที // แล้ว | ชวานา | ก็จ้ส่ง | (๓) | ไปให้
 _____ // เพื่อแลกเป็นเงิน // นำไปใช้สอยแก่ครอบครัวต่อไป

(กระดูกลันหลังของประเทศ 13)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยค
 หน้าคือ "ชาว" และบุพบทลึคฐานะที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรง
 ในประโยคหน้าคือ "กลุ่มสภรณ์"

ฉ) หน่วยกรรมตรงและบุพบทลึคฐานะ หน่วยกรรมตรงและบุพบทลึคฐานะที่
 ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงและบุพบทลึคฐานะในประโยคหน้า ตาม
 ลำดับ ตัวอย่างเช่น

ไทย | ตระเตรียมจ้ส่ง | ชาวทุกชนิด | ไปไหลวเร็ว ๆ นึ้//แต่มาไม่นาน |
 ไทย | ก็ไค้ส่ง | (๓) | ไปให้

(กระดูกลันหลังของประเทศ 5)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏในประโยคหลังตรงกับหน่วยกรรมตรงในประโยคหน้า คือ "ชาวทุกชนิด" และบุพบทวลีฐานะในประโยคหลังตรงกับบุพบทวลีฐานะในประโยคหน้าคือ "ลาว"

3. หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีซึ่งฐานะเป็นหน่วยขยายของหน่วย
แกนในกริยาวลี

หน่วยประธานหน่วยกรรมตรง และบุพบทวลีฐานะอาจจะไม่ปรากฏเพราะได้กล่าวถึงแล้วในประโยคหน้า เท่าที่พบมีเพียง 2 ตัวอย่างเท่านั้น หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรงบุพบทวลีฐานะที่ไม่ปรากฏตรงกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งในประโยคหน้าดังนี้

ก) หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง และหน่วยประธาน

ข) หน่วยประธาน หน่วยประธาน และหน่วยกรรมตรง

ก) หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง และหน่วยประธาน ตัวอย่างเช่น

เมื่อทัพพม่ายกมาประชิดแดนไทย // โปรตุเกสก็ส่งอาสาสมัครไป //
เพื่อช่วยไทยรบพุ่ง // ฝ่ายฮอลันดาก็นั่งกำลังยุ่งอยู่กับการค้าขาย // จึง
ไม่ได้ส่งทหารไป // ตอนหลัง | ฮอลันดา | ทราบ | ชาว // ไทย |
ซาคแคณ | เสมียงอาหารและอาวุธ // (๗) | จึงได้ส่ง | (๗)
ไปให้ _____

(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็น
ราชธานี 7)

หน่วยประธานในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "ฮอลันดา" หน่วยกรรมตรงตรงกับหน่วยกรรมตรงคือ "เสมียงอาหารและอาวุธ" และบุพบทวลีฐานะตรงกับหน่วยประธานคือ "ไทย" หน่วยต่าง ๆ เหล่านี้ในประโยคหลังจึงไม่ปรากฏ

๗. หน่วยประธาน หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง ตัวอย่างเช่น

จดหมายหลายร้อยฉบับ | ตกค้างอยู่ // เพราะที่อยู่ของผู้รับไม่
 ปรากฏชัดเจน // อีกทั้ง | บุรุษไปรษณีย์ | ไม่ทราบ | ที่อยู่ของผู้ส่ง | อีก
 ค่าย // ในที่สุด | (๒) | ก็ไม่อาจค้น | (๓) | ไปให้ | ได้

(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อสังคม 17)

หน่วยประธานในประโยคหลังตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้าคือ "บุรุษไปรษณีย์" หน่วยกรรมตรงตรงกับหน่วยประธานคือ "จดหมายหลายร้อยฉบับ" และบุพบทวลีสุธานะตรงกับหน่วยกรรมตรงคือ "ผู้ส่ง" หน่วยต่าง ๆ เหล่านี้ในประโยคหลังจึงไม่ปรากฏ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การเพิ่ม

ประโยคหลังอาจสัมพันธ์กับประโยคหน้าได้ โดยเพิ่มคำเชื่อมประโยคในลักษณะ
ดังต่อไปนี้

เพิ่มคำเชื่อมที่ต้นประโยค

เพิ่มคำเชื่อมที่กลางประโยค

เพิ่มคำเชื่อมที่ท้ายประโยค

เพิ่มคำเชื่อมที่ต้นและกลางประโยค

เพิ่มคำเชื่อมที่ต้นประโยค ตัวอย่างเช่น

นายจาคอบ วันเน็ค (Jacob Van Heck) ได้แล่นเรือมายังเมือง
บันตุมในเกาะชวา // เพื่อมาฟื้นฟูการค้าของฮอลันดา
(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
เป็นราชธานี 150)

คำเชื่อมที่ต้นประโยค คือ "เพื่อ"

เพิ่มคำเชื่อมที่กลางประโยค ตัวอย่างเช่น

ชาวฮอลันดาได้เข้ามาติดต่อกับไทยไม่ตั้งปี // สมเด็จพระนเรศวร

ก็สวรรคต

(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
เป็นราชธานี 151)

คำเชื่อมที่กลางประโยคคือ "ก็"

เพิ่มคำเชื่อมที่ท้ายประโยค ตัวอย่างเช่น

การคมนาคมเชื่อมโยงชนบทกับตำบล อำเภอ และจังหวัดต่าง ๆ ได้มาก

เพียงใจ // จะสามารถหาตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมได้มาก
เพียงนั้น

(ปัจจัยสำคัญในการก้าวหน้าของอุตสาหกรรม 8)

คำเชื่อมที่ท้ายประโยคคือ เพียงใจ - เพียงนั้น

เพิ่มคำเชื่อมที่ต้นและกลางประโยค ตัวอย่างเช่น

เพราะการไปรษณีย์เป็นหน่วยงานที่ให้บริการแก่ชุมชน // ดังนั้น ชาว
สารต่าง ๆ จึงสามารถเผยแพร่ไปยังท้องถิ่นชนบทได้อย่างทั่วถึง
(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อระบอบประชาธิปไตย 8)

คำเชื่อมที่ต้นและกลางประโยคคือ "ดังนั้น - จึง"

อนึ่ง ประโยคที่สัมพันธ์กันอาจมีลักษณะที่บอกความสัมพันธ์ร่วมกันได้หลายลักษณะ ดังนี้

- การไม่ปรากฏกับการซ้ำ
- การไม่ปรากฏกับการเพิ่ม
- การซ้ำกับการเพิ่ม
- การไม่ปรากฏกับการซ้ำและการเพิ่ม

การไม่ปรากฏกับการซ้ำ

ประโยคหน้ากับประโยคหลัง อาจจะสัมพันธ์กันโดยที่ นามวลี ซึ่งทำหน้าที่เป็น
หน่วยประธานหรือหน่วยกรรมตรง และบุพบทวลี ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายของหน่วยแทนใน
กริยาวลีไม่ปรากฏ และหน่วยที่เหลืออยู่ซ้ำกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งในประโยคหน้าดังนี้

ก. หน่วยประธานไม่ปรากฏและหน่วยกรรมตรง

สินค้าพื้นเมืองของไทย พัฒนาไปมาก // รูปแบบก็สวย // และยังมี
ทนทานอีกด้วย // ชาวต่างประเทศจึงนิยมกันมาก // (เป็) มัก

สิ่งชื่อ | สินค้าพื้นเมืองของไทย | จากผู้แทนจำหน่าย ครั้งละมาก ๆ
(ความก้าวหน้าของสินค้าหัตถกรรมไทย 220)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังที่ซ้ำกับหน่วยหนึ่งในประโยคหน้า คือ
"สินค้าพื้นเมืองของไทย" และหน่วยประธานที่ไม่ปรากฏคือ ชาวต่างประเทศ

ข. หน่วยกรรมตรงไม่ปรากฏและซ้ำหน่วยประธาน

เมื่อ ไทย ได้รับ ศิลปการทำเครื่องดนตรี มา จากปอตุเกสแล้ว/ไทย ก็
ก็ดัดแปลงแก้ไข (๓) | บาง

(อุตสาหกรรมเครื่องดนตรีของไทย 87)

หน่วยประธานในประโยคหลังที่ซ้ำกับหน่วยหนึ่งในประโยคหน้าคือ "ไทย"
และหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏ คือ "ศิลปการทำเครื่องดนตรี"

ค. บุพบทวลีประธานะไม่ปรากฏและซ้ำหน่วยประธาน

เนื่องจาก เวสเทอโวลด์ ซึ่ง เป็นผู้อำนวยการสถานีการค้าฮอลันดา ได้รับ
พระราชทานยศไทย จากพระเจ้าปราสาททอง // พระองค์ ทรงแต่งตั้ง
ให้เป็นออกหลวงอุทิสากร // และ | พระองค์ | ก็ได้พระราชทาน | ทิ
เงิน ๑ ใบ | ไปให้ ในภายหลัง

(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
เป็นราชธานี 42)

หน่วยประธานในประโยคหลังที่ซ้ำกับหน่วยหนึ่งในประโยคหน้าคือ "พระองค์"
และบุพบทวลีประธานะไม่ปรากฏ คือ "เวสเทอโวลด์"

ง. บุพบทวลีประธานะไม่ปรากฏ และซ้ำหน่วยกรรมตรง

ประเทศอังกฤษพยายามทำก็ต่อไป // โดยส่ง อาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ

มาให้ // แต่ในขณะที่เดียวกันก็ไปช่วยพม่ารบกับไทย // และอารยยุทธ
กัณฑ์ต่าง ๆ นั้น | พ่อค้าอังกฤษ | ก็แอบลักลอบส่งไปให้ _____ เสมอ ๆ

(บทบาทของชาวอังกฤษในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
เป็นราชธานี 60)

หน่วยกรมตรงในประโยคหลังที่ซ้ำกับบางส่วนของหน่วยหนึ่งในประโยคหน้า
คือ "อารยยุทธกัณฑ์ต่าง ๆ" และบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏคือ "พม่า"

จ. หน่วยประธาน และหน่วยกรมตรงไม่ปรากฏและบุพบทวลีลดฐานะ

ฮอลันดา มักมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับสถานีการค้าของไทยอยู่เนือง ๆ
// จนเป็นเหตุให้ไทยต้องกำหนดระเบียบขนส่งสินค้าขึ้น // ถึงแม้ว่า
สถานีการค้าได้กำหนดระเบียบดังกล่าวแล้วก็ตาม // ก็ยังเกิดปัญหาเกี่ยว
กับสินค้าขึ้นจนได้ // คือ คนในสถานีทำให้ระบบงานเสียไป // เช่น
| (๗) | แอมชาย | (๓) | ให้แกฮอลันดา .

(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็น
ราชธานี 27)

บุพบทวลีลดฐานะในประโยคหลังที่ซ้ำกับหน่วยหนึ่งในประโยคหน้า คือ "ฮอลันดา"
หน่วยประธานไม่ปรากฏคือ "คนในสถานี" และหน่วยกรมตรงไม่ปรากฏคือ "สินค้า"

ฉ. หน่วยประธานและบุพบทวลีลดฐานะไม่ปรากฏ และซ้ำหน่วยกรมตรง

เมื่อผู้กล้าต้องการรุกรการตัวอย่างสินค้าต่าง ๆ // ผู้จำหน่ายไม่รอช้า
// จัดหาไว้ตามที่ผู้กล้าขอมา // และ | (๘) | รับส่ง รายการ
ตัวอย่างสินค้าต่าง ๆ | ไปให้ _____ โดยด่วน

(บทบาทของการไปรษณีย์ในการส่งเสริมการพาณิชย์ 6)

หน่วยกรรมตรงในประโยคหลังที่ซ้ำกับหน่วยหนึ่งในประโยคหน้าคือ "รายการ ตัวอย่างสินค้าต่าง ๆ" หน่วยประธานไม่ปรากฏคือ "ผู้จำหน่าย" และบุพบทวลีคุณฐานะไม่ปรากฏคือ "ลูกค้า"

ข. บุพบทวลีคุณฐานะไม่ปรากฏและซ้ำหน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง

โรงงานอุตสาหกรรม จะต้องตั้งตัวแทนจำหน่ายขึ้นในแต่ละภาคของ
ประเทศไทย // ทำหน้าที่จำหน่ายผลผลิตต่าง ๆ // ผลผลิตจึงจะ
กระจายไป // เมื่อทุกอย่างสำเร็จตามโครงการ // โรงงาน
อุตสาหกรรม ก็จะส่ง ผลผลิต ไป ให้ _____

(โรงงานอุตสาหกรรมกับปัญหาสภาวะแวดล้อม 21)

หน่วยประธานในประโยคหลังที่ซ้ำกับหน่วยหนึ่งในประโยคหน้า คือ "โรงงาน อุตสาหกรรม และหน่วยกรรมตรงในประโยคหลังที่ซ้ำกับหน่วยหนึ่งในประโยคหน้าคือ "ผลผลิต" และบุพบทวลีคุณฐานะที่ไม่ปรากฏคือ "ตัวแทนจำหน่าย"

การไม่ปรากฏกับการเพิ่ม

ประโยคหน้ากับประโยคหลังอาจจะสัมพันธ์กันโดยที่ หน่วยประธาน หรือหน่วย กรรมตรง หรือบุพบทวลีคุณฐานะในประโยคหลังไม่ปรากฏ และอาจจะมี การเพิ่มคำเชื่อม ประโยคด้วย ดังนี้

ก. หน่วยประธานไม่ปรากฏและมีคำเชื่อม

การศึกษาค้นคว้าทางไปรษณีย์ในปัจจุบันนี้ รวดเร็ว สะดวกสบาย //
นอกจากนั้นแล้ว (๗) ยังปลอดภัยอีกด้วย

(บทบาทของการไปรษณีย์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง
ประเทศ 5)

คำเชื่อมที่เพิ่มในประโยคคือ "นอกจากนั้นแล้ว" และหน่วยประธานที่ไม่ปรากฏคือ "การติดต่อส่งข่าวทางไปรษณีย์ในปัจจุบันนี้"

ข. หน่วยกรรมกรังไม่ปรากฏ และมีคำเชื่อม

ไทยต้องส่ง เครื่องราชบรรณาการและส่วยสาอากรไปให้พม่าเป็นประจำ
ทุกปี // แต่ ทางไซมรนั้น | ไทย | ไม่ต้องส่ง | (๓) | ไปให้อีกต่อไป
// เพราะเป็นระยะฉลัดแผ่นดินใหม่

(กฎหมายและการปกครองตั้งแต่แผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่หนึ่ง
ถึงแผ่นดินสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช 27)

คำเชื่อมที่เพิ่มในประโยคคือ "แต่" และหน่วยกรรมกรังที่ไม่ปรากฏคือ
"เครื่องราชบรรณาการและส่วยสาอากร"

ค. บุพบทวลีลดฐานะไม่ปรากฏและมีคำเชื่อม

ประเทศอังกฤษพยายามทำศึกต่อไทย // โดยส่งอาวุธยุทธภัณฑ์ต่าง ๆ
มาให้ // แต่ในขณะที่เดียวกัน ก็ไปช่วยพม่า // เพื่อรบกับไทย //
และ | อาวุธยุทธภัณฑ์ต่าง ๆ นั้น | พออาจถูก | ก็ | แอบลักลอบส่งไปให้
_____ เสมอ ๆ

(บทบาทของชาวอังกฤษในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
เป็นราชธานี 12)

คำเชื่อมที่เพิ่มในประโยคคือ "และ" "ก็" และบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่
ปรากฏคือ "พม่า"

ง. หน่วยประธานและหน่วยกรรมกรังไม่ปรากฏ และมีคำเชื่อม

ในการแกะสลักนั้น ช่าง จะต้องระมัดระวังพิถีพิถันมาก // เพื่อไม่ให้

วัตถุที่จะแกะเสียได้ //   (๒) | ^๕ - ^๕ - ^๕ | (๓) | ^๕ - ^๕
 มีชนิดที่ค้ำที่สุด

(อุทสาทรกรรมแกะสลักของไทย · 114)

คำเชื่อมที่เพิ่มในประโยคคือ "จึง" หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏคือ "ช่าง"
 และหน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏคือ "วัตถุ"

จ. หน่วยประธานและบุพบทวลีลดฐานะไม่ปรากฏและมีคำเชื่อม

เนื่องจากโปรตุเกสยื่นคำขาดต่อ ฮอลันดา // เพื่อให้ฮอลันดาคืนเรือ
 ดินคาที่ขโมยไฉนโดยเร็วที่สุด // ค่ายเหตุถึงกล่าวนี้ | (๒) | ^๕ - ^๕
 ยอมคืน | เรือ | ให้   ^๕ - ^๕   ไป

(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็น
 ราชธานี 12)

คำเชื่อมที่เพิ่มในประโยคคือ "จึง" หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏคือ "ฮอลันดา"
 และบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏคือ "โปรตุเกส"

ฉ. หน่วยกรรมตรงและบุพบทวลีลดฐานะไม่ปรากฏและมีคำเชื่อม

ฝรั่งเสสมีเดห์เหี้ยมมาก // อ่างสิทธิต่าง ๆ ว่าดินแดนบางส่วนเป็น
 ของเขมรมาก่อน // ค่ายสภาวะที่ถูกบังคับ | ไทย | ^๕ - ^๕
 | (๓) | ให้   ^๕ - ^๕   ไป

(การป้องกันประเทศของ ร.5 17)

คำเชื่อมที่เพิ่มในประโยคคือ "จึง" หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏคือ "ดิน
 แดนบางส่วน" และบุพบทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏคือ "ฝรั่งเสส"

ช. หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง และบุพพทวลีตฺตฐานะไม่ปรากฏและมีคำเชื่อม

เมื่อทัพพมาชกมาประชิดแดนไทย // โปรตุเทศกัสังอาสาสมัครไปช่วย
ไทยรบพุ่ง // ฝ่ายฮอลันคานั้นกำลังยุ่งอยู่กับการค้าขาย // จึงไม่ได้
ส่งทหารไปช่วย // ตอนหลังฮอลันคา ทราบว่าไทยขาดแคลนเสบียงอาหาร
และอาวุธ // (ป) | จึงได้ส่ง | (๓) | ไปให้ -ส // พร้อม
ก็มีอาสาเขารบอีกด้วย

(บทบาทของฮอลันคาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็น
ราชธานี 7)

คำเชื่อมที่เพิ่มในประโยคคือ "จึง" หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏคือ "ฮอลันคา"
หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏคือ "เสบียงอาหารและอาวุธ" และบุพพทวลีตฺตฐานะที่ไม่
ปรากฏคือ "ไทย"

การซ้ำกับการเพิ่ม

ประโยคหน้าและประโยคหลังอาจจะสัมพันธ์กันโดยที่หน่วยประธาน หรือหน่วย
กรรมตรง หรือบุพพทวลีตฺตฐานะในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งในประโยคหน้า
และมีการเพิ่มคำเชื่อมประโยคด้วย ดังนี้

ก. ซ้ำหน่วยประธานและมีคำเชื่อม

เราควรส่งเสริมสินค้าศิลปหัตถกรรม ก่อนอื่น // เพราะ | สินค้าศิลป
หัตถกรรม | ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว // ทั้งยังแสดงคุณสมบัติประจำชาติ
อีกด้วย

(ความก้าวหน้าของสินค้าหัตถกรรมไทย 224)

หน่วยประธานที่ซ้ำคือ "สินค้าศิลปหัตถกรรม" และมีคำเชื่อมคือ "เพราะ"

ข. ข้าหน่วยกรรมทรงและมีคำเชื่อม

อุตสาหกรรมผลิตภัณฑหนังสัตว์นั้น เป็นอุตสาหกรรมประเภทแรกที่มีขึ้นใน
โลก // โดยที่ | อุตสาหกรรมผลิตภัณฑหนังสัตว์นั้น | มนุษย์ | รู้จักทำมาก่อน
สมัยประวัติศาสตร์

(อุตสาหกรรมผลิตภัณฑหนังสัตว์ในประเทศไทย 118)

หน่วยกรรมทรงที่ซ้ำคือ "อุตสาหกรรมผลิตภัณฑหนังสัตว์นั้น" และมีคำเชื่อม
คือ "โดยที่"

ค. ข้าบุพบทศีลฐานะและมีคำเชื่อม

รัฐบาลไทยรับฟอลดองเข้ามา // เพื่อเป็นล้านของพระกัณฐ์สินกา //
ต่อมาก็ได้เป็นตำแหน่งสมุหบดี // นอกจากนี้ | เขา | ยังได้ทำ | ประโยชน์ |
ให้แก่พระกัณฐ์สินคามาก

(บทบาทของชาวอังกฤษในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
เป็นราชธานี 14)

บุพบทศีลฐานะที่ซ้ำคือ "พระกัณฐ์สินกา" และมีคำเชื่อมคือ "นอกจากนี้"

ง. ข้าหน่วยประธานและหน่วยกรรมทรง และมีคำเชื่อม

ชาวบ้าน ประกอบ อุตสาหกรรมในครอบครัว อย่างเป็นอันสัน //
และทุกคน ห่วงแทน สมบัติของชาติ นี้มาก // ไม่ยอมให้สูญหายไป //
อุตสาหกรรมในครอบครัว | จึงเป็น | สมบัติของชาติ | ตลอดจนอายุคน

(คุณภาพของอุตสาหกรรมในครอบครัว 38)

หน่วยประธานที่ซ้ำคือ "อุตสาหกรรมในครอบครัว" หน่วยกรรมทรงที่ซ้ำคือ
"สมบัติของชาติ" และมีคำเชื่อมคือ "จึง"

จ. ข้าหน่วยประธานและบุพพทวดดีดฐานะและมีคำเชื่อม

กรมพระคลังสินค้า กับโปรตุเกส มีเรื่องบาดหมางกันเป็นประจำ //
 สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ไทยต้องเสียเปรียบ คือ โปรตุเกสสะกดกันไทย //
 เพื่อไม่ให้ไทยติดต่อกาชาขายกับจีน // ในที่สุด | โปรตุเกส | เข้ายึด | เรือ
 สินค้าไทย ไปจากกรมพระคลังสินค้า

(บทบาทของชาวโปรตุเกสในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี 21)

หน่วยประธานที่ซ้ำคือ โปรตุเกส บุพพทวดดีดฐานะที่ซ้ำคือ "กรมพระคลัง
 สินค้า" และมีคำเชื่อมคือ "ในที่สุด",

ฉ. ข้าหน่วยกรรมตรงและบุพพทวดดีดฐานะและมีคำเชื่อม

มุกที่ไขประคัมเครื่องมุกนั้น เป็นหอยมุกโขง // ข้างมุกจะเลือกไขแต่
 เปลือกหอยเท่านั้น // โดยที่ | ชาวบ้านที่นำอาชีพหอย | จะขาย | หอยมุก
 โขง | ให้ข้างมุก เป็นประจำ

อาชีพขายหอยมุกเป็นอาชีพที่มีรายได้พอสมควร
 (อุตสาหกรรมเครื่องมุกของไทย 71)

หน่วยกรรมตรงที่ซ้ำคือ "หอยมุกโขง" หน่วยกรรมรองที่ซ้ำคือ "ข้างมุก"
 และมีคำเชื่อมคือ "โดยที่"

ช. ข้าหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง และบุพพทวดดีดฐานะและมีคำเชื่อม

เด็กที่ดีจะต้องมีระเบียบเขาวรรณ // เพราะระเบียบเขาวรรณเป็น
 เครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจ // เขาวรรณ จะได้เป็นคนดี // และความ
 คุ้มครอง ก็เป็นของคู่กันกับระเบียบนั้นด้วย // ดังนั้น | ระเบียบเขาวรรณ |
 จึงมอบความคุ้มครอง | ให้แก่เขาวรรณทุกวิถีทาง

(ระเบียบวินัยเขาวรรณ 21)

หน่วยประธานที่ซ้ำคือ "ระเบียบเขาวจน" หน่วยกรรมตรงที่ซ้ำคือ "ความ
คุ้มครอง" บุพพทวดีลฐานะที่ซ้ำคือ "เขาวจน" และมีคำเชื่อมคือ "ดังนั้น"

การไม่ปรากฏกับการซ้ำและการเพิ่ม

ประโยคหน้ากับประโยคหลัง อาจจะสัมพันธ์กันโดยที่หน่วยประธานหรือ หน่วย
กรรมตรง หรือบุพพทวดีลฐานะในประโยคหลังไม่ปรากฏ และหน่วยที่เหลือนอยู่ในประโยค
หลังซ้ำกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งในประโยคหน้า และอาจจะมีการเพิ่มคำเชื่อมประโยคใน
ประโยคหลังด้วย ดังนี้

ก. หน่วยประธานไม่ปรากฏ ซ้ำหน่วยกรรมตรง และเพิ่มคำเชื่อม

รัฐบาลตระหนักแล้วว่า สิ่งพิมพ์ของรัฐบาลมีประโยชน์ต่อชุมชน // และ
วิธีที่จะช่วยให้แพร่หลายไปได้คือไปรษณีย์// ดังนั้น | สิ่งพิมพ์ของรัฐบาล | เหล่านี้ |
จึงได้ส่งไปให้ประชาชนได้ ด้วยระบบการสื่อสารอันทันสมัย

(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อการพาณิชย์ 10)

หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏคือ "รัฐบาล" หน่วยกรรมตรงที่ซ้ำคือ "สิ่งพิมพ์
ของรัฐบาล" และมีคำเชื่อมคือ "ดังนั้น - จึง"

ข. หน่วยกรรมตรงไม่ปรากฏ ซ้ำหน่วยประธานและเพิ่มคำเชื่อม

โรงงานต้องพัฒนาอีกมาก // เพื่อผลิตสินค้าหลายประเภท // จึงจะ
เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน // แต่เดี๋ยวนี้ | โรงงาน | ได้ผลิต
| (๓) | ขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยเครื่องจักรอันทันสมัย

(ประโยชน์ของพระราชาธิบดีผู้ทรงเสวยมกุฎศาสตรกรรม พ.ศ. 2597 58)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏคือ "สินค้าหลายประเภท" หน่วยประธานที่ซ้ำคือ
"โรงงาน" และมีคำเชื่อมคือ "แต่"

ก. บุพพทวลีลฐานะไม่ปรากฏ ชำหน่วยประธานและเพิ่มคำเชื่อม

เนื่องจากเวสเทอโวลคั้งเป็นผู้อำนวยการสถานีการค้าฮอลันดา
 ได้รับพระราชทานยศไทย จากพระเจ้าปราสาททอง // พระองค์ทรงแต่งตั้งให้เป็นออกหลวงฤทธิสาคร // และ | พระองค์ | ก็ได้พระราชทาน | ทัพเงิน 1 ใบ | ไปให้ | _____ | ในภายหลัง

(บทบาทของฮอลันดาในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็น
 ราชธานี 42)

บุพพทวลีลฐานะที่ไม่ปรากฏคือ ออกหลวงฤทธิสาครหน่วยประธานที่ซ้ำคือ "พระองค์" และมีคำเชื่อมคือ "และ - ก็"

ง. บุพพทวลีลฐานะไม่ปรากฏ ชำหน่วยกรรมตรงและเพิ่มคำเชื่อม

ญาติพี่น้องที่อยู่ต่างประเทศ ก่อการค้าใหม่ไทย // เรา | ก่อการตั้ง |
 ค้าใหม่ไทย | ไปให้ | _____ | ก่อการส่งทางไปรษณีย์
 (มิตรภาพสกลไศเพราะจกหมายเป็นสื่อ 11)

บุพพทวลีลฐานะที่ไม่ปรากฏคือ "ญาติพี่น้องที่อยู่ต่างประเทศ" หน่วยกรรมตรงที่ซ้ำคือ "ค้าใหม่ไทย" และมีคำเชื่อมคือ "ก็"

จ. หน่วยประธานและหน่วยกรรมตรงไม่ปรากฏ ชำบุพพทวลีลฐานะและเพิ่มคำเชื่อม

ฮอลันดาก็มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับสถานีการค้าของไทยอยู่เนือง //
 จนเป็นเหตุให้ไทยต้องกำหนดระเบียบขนส่งสินค้าขึ้น // ถึงแม้ว่าสถานีการค้าได้กำหนดระเบียบดังกล่าวแล้วก็ตาม // ก็ยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับสินค้าขึ้นจนได้ // คือ คนในสถานีทำให้ระบงงานเสียไป // เช่น | (ง) |
 แอบขาย | _____ (๓) | ให้แก่ ฮอลันดา

หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏคือ "คนในสถานี" หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏคือ "สินค้า" หน่วยทวลีลฐานะที่ซ้ำคือ "ฮอลันดา" และมีคำเชื่อมคือ "เช่น"

ด. หน่วยประธานและบุพพทวลีลดฐานะไม่ปรากฏ ชำหน่วยกรรมตรงและเพิ่มคำเชื่อม

นักแก๊งค์กำโฉบบางคน เสนอราคาอย่างดีที่สุด // เพื่อซื้อที่ดินอันน้อย
 นิดของเรา // เราอนนิกอยู่นาน // ในที่สุด (เป) กทองชาย
 ที่ดินนั้น ให้ - ส ไปเพราะความจำเป็นบางประการ
 (ชีวิตนี้ยังมีหวัง 16)

หน่วยประธานที่ไม่ปรากฏคือ "เรา" บุพพทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏคือ
 "นักแก๊งค์กำโฉบบางคน" หน่วยกรรมตรงที่ซ้ำคือ "ที่ดิน" และมีคำเชื่อมคือ "ในที่สุด"

ข. หน่วยกรรมตรงและบุพพทวลีลดฐานะไม่ปรากฏ ชำหน่วยประธานและเพิ่มคำเชื่อม

ครั้งใดก็ตาม ที่ลูก ไม่มีเงิน // และเขียนจดหมาย ถึงแม่ //
 เพื่อขอเงินแม่ // แม่ ก็ จะส่ง (๑) ไป ให้ _____ ครั้งนั้น
 (จดหมายประทับใจ 5)

หน่วยกรรมตรงที่ไม่ปรากฏคือ "เงิน" บุพพทวลีลดฐานะที่ไม่ปรากฏคือ
 "ลูก" หน่วยประธานที่ซ้ำคือ "แม่" และมีคำเชื่อมคือ "ครั้งใดก็ตามที่ - ก็
 ครั้งนั้น"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย